

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, MARCH – KOVO 19, 2015 • Vol. CVI Nr. 33 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-18-15

ŠIAME NUMERYJE:



Vilma Marė pasakoja baltų istoriją – 4 psl.



Prisimename Maestro Faustą Strolią – 7 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Nepriklausomybės atkūrimo 25-metį lietuviai šventė visame pasaulyje



Lietuvos ambasadoje Dubline prisirinko pilna salė tautiečių

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-osioms metinėms skirti šventiniai renginiai nuvilnijo per visą pasaulį – į koncertus, parodas, konferencijas, filmų peržiūras tautiečius kvietė Lietuvos diplomatinės atstovybės Airijoje, Armėnijoje, Austrijoje, Čekijoje, Estijoje, Gruzijoje, Indijoje, Italijoje, Izraelyje, Japonijoje, JAV, Jungtinėje Karalystėje, Kinijoje, Kroatijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Liuksemburge, Moldovoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Rumunijoje, Rusijoje, Slovėnijoje, Suomijoje, Švedijoje, Turkijoje, Ukrainoje, Vengrijoje, Vokietijoje.

Lietuvos ambasadoje Dubline kovo 14 dieną į Nepriklausomybės 25-mečio šventę rinkosi lietuvių bendruomenės nariai. Vakaro svečiai klausėsi Airijoje gyvenančių lietuvių parengto klasikinės muzikos koncerto, buvo apdovanoti Airijos lituanistinių mokyklėlių mokinių rašinių ir piešinių konkurso apie Lietuvą nugalėtojai. Šia proga ambasadoje buvo eksponuojamos Vytauto Daraškevičiaus nuotraukos, įamžinusios svarbiausias Nepriklausomybės atkūrimo akimirkas. – 2 psl.



Kijeve koncertavo akordeonistas Martynas Levickis

„Dainavos“ koncertas – kažkas naujo ir neįprasto



Stipria gaida Lietuvių meno ansamblis „Dainava“ užbaigė pavasarinį koncertą. Solistės – Vakarė Petroliūnaitė (k.) ir Daina Fischer, prie fortepijono – pianistai Artūras Anusauskas ir Lisa Kristina.

RIMAS ČERNIUS

Groja vienas ryškiausių džiaz pianistų iš Lietuvos. Jam pritaria būgnininkas iš Čikagos apylinkių. Dvi solistės prancūziškai dainuoja operų arijas. Lietuvių choras gieda lotyniškai, o po to dainuoja prancūziškai. Ir, žinoma, lietuviškai. Vienas choristas pakviečiamas nusilenkti – pasirodo, jis yra vie-

nos giesmės kompozitorius. Scenoje – ne tik choras, fortepijonas, bet ir įvairūs būgnai, cimbolai ir net ksilofonas. Pasirodo violončelininkas ir kontrabosininkas. Sunku tikėti, kad tai – „Dainavos“ ansamblio koncerto apibūdinimas. Tačiau tokį įdomų, įvairų, neįprastą koncertą „Dainavos“ ansamblis suruošė praeitą sekmadienį, kovo 15 d. McAninch Arts Center salėje, DuPage kolegijos teritorijoje, Glen Ellyn priemiestyje. – 10 psl.

– 1972 m. kovo 19 d. pogrindyje pradėta leisti Lietuvos katalikų bažnyčios kronika (iki 1989) –

Nepriklausomybės atkūrimo 25-metį lietuviai šventė visame pasaulyje

Atkelta iš 1 psl.

Kovo 15 d., sekmadienį, iškilingas šv. Mišias už Lietuvos laisvę, nepriklausomybę ir saugumą, Lietuvos valstybės nepriklausomybės 25-ųjų metinių proga, dalyvaujant Lietuvos ambasadorei Astai Skaistgirytei-Liauškienei, anglikonų kanauninkui Michael Bourdeaux, Šv. Barnabo katedroje **Nottingham** aukojo Katedros dekanas kanauninkas Geoffrey Hunton.

Iškilingose Mišių aukojimo iškilmėse dalyvavo vietos lietuviai, apylinkių lietuviai gydytojai,



Šurmulingas pokylis vyko vaišingų gruzinių sostinėje – Tbilisyje

dėstytojai, verslininkai, teisininkai bei Nottinghamo ir kitų Anglijos universitetų studentai.

Po iškilmių, šventinių pietų metu, kuriuose dalyvaujant per 50 žmonių, pagrindinę kalbą pasakė kanauninkas Michael Bourdeaux, Kestono instituto Oxforde įkūrėjas, buvęs Jungtinės Karalystės ministrės pirmininkės Margaret Thatcher patarėjas žmogaus teisių klausimais, monografijos apie Lietuvos Katalikų bažnyčios persekiojimą „Kryžių kraštas“ autorius, pabrėžęs Lietuvos Katalikų bažnyčios vaidmenį išsivaduojant Lietuvai iš Sovietų okupacijos, įvardijęs mons. Alfonso Svarinsko, vysk. Julijono Steponavičiaus, kardinolo Vincento Sladkevičiaus, vysk. Sigito Tamkevičiaus ir daugelio kitų iškilių Lietuvos dvasiškų indėlį Lietuvos kovoje už laisvę.

Kovo 9 dieną **Londono** lietuviai ir jų bičiuliai rinkosi į dokumentinio filmo „Nematomas frontas“ premjerą Jungtinėje Karalystėje. Lietuvos ambasados iniciatyva Šiuolaikinio meno institute vykusiame renginyje apsilankė ir vienas iš juostos kūrėjų Jonas Ohmanas.

Kovo 11 dieną Lietuvos ambasados **Armėnijoje** surengtame minėjime Jerevano prestižinėje Arno Babadžaniano vardo kamerinės muzikos salėje gausiai susirinkusiems svečiams koncertavo Lietuvos nacionalinės premijos laureatas pianistas Petras Geniušas ir saksofonininkas Liudas Mockūnas. Menininkai atliko autentišką programą, sudarytą iš muzikinių improvizacijų pagal kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūrybą.

Kovo 11 diena **Čekijoje** pažymėta tarpukario Kauno architektūros parodos atidarymu Nacionalinėje technikos bibliotekoje Prahoje. Visą mėnesį Prahos gyventojai ir svečiai galės susipažinti su Kauno architektūros festivalio parengta Kauno modernistinę architektūrą pristatančia paroda, kuri atskleidžia unikalų Baltijos regione funkcionalistinės ir Bauhauso architektūros klestėjimo laikotarpį 1920–1940 metais.

Kartu pasidžiaugti Lietuvos laisvės metais kovo 11 dieną istoriniuose **Tbilisio** miesto tarybos rūmuose Lietuvos ambasados kvietimu susirinko daugiau nei trys šimtai svečių. Renginio metu atidaryta simbolinių ES valstybių narių vėliavų paroda „Nepriklausomos istorijos“. Lietuvą sveikino Gruzijos parlamento pirmininkas, vicepremjeras, užsienio reikalų, euroatlantinės integracijos, teisingumo, vidaus reikalų ministrai, Tbilisio miesto meras bei Tarybos pirmininkas, parlamentarai, karškiečiai, menininkai, verslininkai, akademinės visuomenės atstovai, Gruzijos lietuviai.

Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui paminėti Lietuvos ambasada **Italijoje** pakvietė į iškilingą priėmimą, kuris kovo 10 dieną vyko istoriniuose Gajaus Salustijaus Krispo soduose, Romos imperatorių užmiesčio rezidencijos patalpose. Svečiai prisiminė Lietuvos nepriklausomybės istoriją ir klausėsi dueto „Tutto a Dio“ programos. Renginio metu už nuopelnus stiprinant Lietuvos ir Švedijos santykius Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklų „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“ pagerbta Švedijos ambasadorė Italijoje Ruth Evelyn Jacoby.

Kovo 12-ąją į Lietuvos ambasados **Japonijoje** surengtą minėjimą susirinko daugiau kaip 100 svečių – Japonijos politikos, visuomeninių organizacijų, verslo, kultūros ir žiniasklaidos atstovų, Tokijuje reziduojančių užsienio šalių diplomatų, Japonijos lietuvių bendruomenės narių. Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui ambasada skyrė visą ciklą renginių: atstovybėje surengtos Lietuvos laisvės kelią



Romoje į iškilingą pokylį svečius pakvietė ambasadorė Jolanta Balčiūnienė

atspindinčios istorinių nuotraukų bei leidinių apie Lietuvą japonų kalba parodos, kovo 10 dieną ambasadoje vyko Lietuvos tekstilės ir tautodailės dirbinių, maisto produktų pristatymas verslininkams. Parodoje, kurioje pristatyta 11 Lietuvos įmonių produkcija, apsilankė daugiau kaip 100 Japonijos verslininkų.

Lietuvos ambasada **Kinijoje** kovo 11 dieną pakvietė svečius į iškilingą minėjimą, kuriame dalyvavo Kinijos užsienio reikalų viceministras Wangas Chao, kiti aukšti pareigūnai, verslo atstovai, žurnalistai, Kinijoje reziduojantys užsienio šalių dip-



Strasbourgo lietuvių bendruomenė pasodino Lietuvos epriklausomybės ąžuoliuką

lomatai, lietuvių bendruomenės nariai. Renginio svečiams 25-ųjų metų senumo įvykius priminė ištraukos iš Jono Meko dokumentinio filmo „Lietuva ir Sovietų Sąjungos žlugimas“. Iškilingas nepriklausomybės 25-ėio minėjimo renginys surengtas ir **Honkonge**. Lietuvos garbės konsulas Raj Sital Motwani šią progą drauge pažymėti sukvietė Honkongo lietuvių bendruomenę ir Lietuvos draugus.

Lietuvos ambasados **Lenkijoje** kovo 9 dieną surengtoje konferencijoje Varšuvos Karalių rūmuose pranešimus skaitė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, profesoriai Šarūnas Liekis ir Marekas Kornatas. Renginyje vyko gyva diskusija, kurios metu analizuotas Lietuvos ir Lenkijos kartu nueitas nepriklausomybės kelias, kalbėta apie tai, ką dar galima nuveikti siekiant didesnio abiejų tautų tarpusavio supratimo. Po konferencijos gausiai susirinkusiems svečiams koncertavo Nacionalinės Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklos mokiniai.

Liuksemburgo „Tramsschapp“ kultūros centre Nepriklausomybės atkūrimo metines kovo 11-ąją paminėjo gausiai susirinkę diplomatinio korpuso atstovai, Liuksemburgo ir Europos institucijų darbuotojai, Liuksemburgo lietuviai ir Lietuvos draugai. Svečiams pristatyta išpūdinga M. K. Čiurlionio muzikos, tapybos ir žodžio meno programa „Čiurlionio pasaulis“, kurią atliko menininko proanūkis pianistas Rokas Zubovas ir pianistė Sonata Zubovienė.

Strasbourgo Oranžerijos parke kovo 11 dieną pasodintas lietuviškas ąžuoliukas, Europos Tarybos rūmuose vykusiame šventiniame renginyje taip pat grojo Lietuvos džiazo virtuoze Janas Maksimovič ir Dmitrijus Golovanovas. Gyvais Kovo 11-osios išpūdžiais su svečiais pasidalijo europarlamentaras, Nepriklausomybės akto signataras, pirmasis atkurtos Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

Ukrainos nacionaliniame akademiniame operetės teatre Kijeve kovo 10 dieną vykusiame minėjime dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų viceministras Andrius Krivas. „Prieš ketvirtį amžiaus Lietuva ir Ukraina petys į petį stovėjo kartu Vilniuje, pilietiniu ryžtu, degančiomis žvakelėmis ir dainomis atremdami SSRS grubų karinį puolimą prieš taikius demonstrantus. Laisvoji Lietuva teikė ir teiks laisvajai Ukrainai visą įmanomą pagalbą“, – sakė A. Krivas. Pagrindiniu šventės akcentu buvo jau nepriklausomoje Lietuvoje gimusio ir augusio jaunojo talento, akordeonisto Martyno Levickio koncertas.

URM info ir nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Šiomis dienomis viena iš aktualiausių diskusijų temų ne tik valdžioje, bet ir visuomenėje, yra Valstybės gynimo tarybos nutarimas šalia samdomos kariuomenės penkeriems metams grąžinti šauktinių kariuomenę ir privalomąją karo tarnybą. Vieni yra kategoriškai už, kiti – prieš. Ypač susijaudino jaunimas, kuris per pastaruosius ramybės ir gerovės (mūsų supratimu) laikus šiek tiek išlepo. Kaip bus vykdomas šis apsisprendimas, parodys ir mūsų visuomenės brandumą – ar ji savo saugumą toliau „stiprins“ NATO kariais, ar pati imsis aktyvios veiklos. (Suomija, Estija, Norvegija ir Danija taip pat naudoja mišrią kariuomenę.)

Prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžia, kad šauktinių grąžinimas šiuo metu yra vienintelė priemonė suformuoti trūkstamus gynybinius pajėgumus (kai kurie daliniai yra užpildyti tik geriausiu atveju keliasdešimčia procentų, ir tai yra šiandieninio krašto apsaugos ministro Juozo Oleko ankstesnę kadenciją vykdyto šauktinių atsisakymo rezultatas; jeigu Lietuva apsispręstų grąžinti karo prievolę, kariuomenė būtų sukomplektuota per pusantrų metų). Prezidentė taip pat priminė, kad šalies saugumo užtikrinimas yra konstitucinė įstatymų leidėjų ir valstybės vadovų pareiga. Prezidentė priminė, kad „tai buvo vienbalsis Valstybės gynimo tarybos sprendimas, jis rėmėsi kariuomenės vado pristatymu ir dėl terminų, ir dėl visko, po kuriuo pasirašė ir Premjeras“. Taip pat paskelbta, kad šiai idėjai pritarė Socialdemokratų partija, nebent bus siūloma dabar numatyta 9 mėnesių tarnybos laiką trumpinti. Tėvynės sąjunga visada pasisakė už privalomąją karinę tarnybą, ne tik kaip valstybės gynimo, bet ir kaip pilietinio sąmoningumo ugdymo priemonę. Seime bendro politinio sutarimo dėl privalomosios karinės tarnybos kol kas nėra, pvz., Tvarkos ir teisingumo partijos atstovai šiuo klausimu siūlo surengti referendumą, o Liberalų sąjūdis dar svarsto (nors liberalas, europarlamentaras Antanas Guoga kviečia Lietuvos žmones skirti 2 proc. nuo jau sumokėto pajamų mokesčio Lietuvos kariuomenei; už šiais metais surinktas lėšas kariuomenei nupirktą 30 neperšaujamų liemenių ir bus perkami naktinio matymo prietaisai bei taikikliai). Jei Seimas pritarė karo prievolės grąžinimui, greičiausiai jau šių metų rudenį bus vykdomi du šaukimai, kurių metu bus pakviesta 3–3,5 tūkst. šauktinių, nors Krašto apsaugos ministerija ir kariuomenės vadas pabrėžia, kad pirmenybė bus teikiama savanoriams. Pastarosiomis dienomis, tiesa, eilinį kartą kažką sumaišė Premjeras, paskelbęs, kad šauktinių net nereikės, nes jau susirinko daugiau negu 3 tūkst. savanorių. Šios informacijos nepatvirtino nei kariuomenės vadas, nei krašto apsaugos ministras, o interneto vartotojai iš to gerokai pasišaipė. Paprastai savanorių kasmet pasisiūlydavo apie devynis šimtus. Šiemet gali būti daugiau, nes visuomenė yra gerokai suaktyvėjusi.

Šių eilučių autorei ėmus samprotauti kariuomenės tema, atsitiktinai po ranka pasimaišė juostelė su generolo Kazio Musteikio žmonos Gražinos (dabar jau mirusios) interviu, įrašytu Čikagoje 2003 m. vasarą, apie lemtinguosius 1940-uosius, kuomet sovietinė Rusija melu, šantažu bei jėga sunaikino Lietuvos nepriklausomybę. Pagalvojau – iš tiesų, situacija kažkuo panaši į dabartinę, reiktų pasitikrinti išpūdį. Išklausiau juostą su moterišku pasakojimu, paskui atsiverčiau ir paties generolo K. Musteikio prisiminimus, kurie buvo paskelbti 1970 m. Ir šiurpuliukai nubėgo per nugarą – kaip tų dienų atmosfera artima šioms dienoms. Skirtumas tik tas, kad dabartinė Lietuva tokius įvykius dar prognozuoja, o realiai jie vyksta Ukrainoje ir aplink Ukrainą. Tiesiog stebėtis reikia, kad per 75-erius metus (tai juk kelios žmonių kartos) nepasikeitė rusų visuomenė, kuri pasitiki banditiškos prigimtės žmonėmis ir juos vis dar renka savo vadais. Tuo tarpu Vakarai per tą laiką nuėjo visai į priešingą pusę.

Taigi kuo anas ir šis laikotarpis panašus? Generolas K. Musteikis 1940 m. buvo krašto apsaugos ministras. Tuo metu į Lietuvą grasinant jau buvo įvestas ribotas sovietų kariuomenės kontingentas ir daromos įvairiausios suktybės įvesti neribotą skaičių kariuomenės, o praktiškai – paimiti valdžią. Štai kaip K. Musteikis liudija garsiąją „rusų kareivių grobimo“ istoriją. 1940 m. gegužės 9 d. ministras K. Musteikis, iš anksto negavęs išpėjimo, sulaukia rusų krašto apsaugos komisaro pavaduotojo gen. Loktionovo vizito. „Vos spėjam pasisveikinti ir pasikeisti vienu kitu mandagumo sakiniu, kai Lok-

Lietuvoje žengiamas tik pirmas žingsnis į ryžtingesnę krašto gynybą

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ



tionovas pradėjo skųstis, kad jo pirmasis vizitas Lietuvoje esąs pilnas nemalonių staigmenų. Ir pradėjo pasakoti, kaip jų raudonarmiečiai Šmargonecas ir Butajevas buvo dingę ir kaip Šmargonecas praeitą naktį, tik jam atvykus į Vilnių, grįžo ir papasakojo, kaip jis, išvykdamas iš kareivinių rajono, buvęs pikta-darių pagrobtas, kankintas, kol po kelių dienų jam per vandentiekio vamzdį pavyko pabėgti. Loktionovas sakė, jog jis neabejojęs, kad tai yra Lietuvos saugumo organų darbas – pastangos šnipinėti rusų kariuomenės igulas. Kai dėl Butajevo, tai jis esąs tikras, kad šis ne pats nusišovęs, bet buvęs lietuvių nušautas. Butajevas buvo pabėgęs iš Raudonosios armijos, todėl Loktionovas pasakė: „Čert s nim. Svoloč byla, svoločju į pokončil“ (Tegu velnias jį griebia. Niekšas buvo, niekšiška ir nusibaigė).

Lietuvos ministras į šiuos prasimanymus atsakęs, kad žinias apie igulų skaičių lietuviai gauna iš pačių rusų, todėl jiems nėra jokio reikalo šnipinėti. Nors lietuviai buvo tikri, kad niekas raudonarmiečių negrobė, bet vis dėlto buvo sudaryta komisija ir reikalas imtas tirti. Užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys kreipėsi į rusų divizijos Vilniuje vadą, kad būtų leista komisijai apklausti „pagrobtus“ karius. Rusai atsakė, kad kariai yra labai išvargę ir negali duoti parodymų. Tada lietuviai paprašė, kad rusai patys apklaustų ir pateiktų duomenis. Ir šis prašymas liko be rezultatų. „Buvo aišku, kad rusai negali duoti mums jokių žinių, nes tai yra jų pačių sugalvota šlykšti provokacija“, – rašo K. Musteikis. Tuo tarpu iš Maskvos nuolat ėjo priekaištai, kad tyrimas nevyksta ir nerandama kareivių pagrobimo kaltininkų. Aiškintis šios situacijos į Maskvą susiruošė pats užsienio reikalų ministras J. Urbšys, bet keletą dienų negavo vizos, kol pagaliau Rusijos užsienio reikalų ministras Viačeslavas Molotovas pareiškė, kad jie ministro ir nenori matyti, jiems reikia ministro pirmininko Antano Merkio. Kai šis nuvyko, buvo pakartoti tie patys kaltinimai dėl karių grobimo ir pareikalauta nušalinti Saugumo departamento direktorių Augustiną Povilaitį ir vidaus reikalų ministrą Kazį Skučą (neilgai trukus buvo pareikalauta juos suimti ir teisti; prezidentui A. Smetonai pasitraukus į Vakarus, likusi susitaikėliškoji Lietuvos valdžios dalis taip ir padarė – perdavė juos sovietams, ir Lietuvos pareigūnai Maskvoje be jokios kaltės buvo nužudyti).

O štai epizodai iš šiandieninės Rusijos veiksmų: jos kariuomenės daliniai, nuėmus skiriamuosius ženklus, užėmė suverenios Ukrainos valstybės dalį – Krymo pusiasalį, teigiant, kad ten skriaudžiami rusai. Armijos užimtame krašte buvo suklastoti rinkimai ir pusiasalis įjungtas į Rusijos sudėtį. Šiuo metu karo veiksmai vykdomi Ukrainos rytinėse teritorijose, kur, NATO turimais duomenimis, yra apie

25 tūkst. Rusijos kareivių. Galingais ginklais sunaikinta didžiulė pramoninė teritorija, iš karo zonos pasitraukė apie milijoną gyventojų, daugiau kaip 6 tūkst. žmonių žuvo nuo Rusijos siunčiamos sunkiosios ginkluotės, o oficialiai Rusijos prezidentas V. Putinas vis dar aiškina, kad Ukrainoje Rusijos kariuomenės nėra, kad Kijevo fašistams priešinasi tik vietiniai separatistai. Kokių tik istorijų rusiškoji propaganda neskelbia, siekdama pateisinti karą Ukrainoje – kad ukrainiečiai fašistai, pvz., „žvėriškai nukankino“ rusų berniuką, – buvo demonstruojama jo nuotrauka, nors iš tiesų ji buvo paimta visai iš kito karo; buvo rodoma ukrainiečių „žiauriai nužudyta“ separatistė mokytoja, kuri iš tiesų buvo Rusijos provincijos aktorė ir t. t...

Dar viena iškalinga paralelė su anais laikais. Dabartinė Lietuvos valstybės gynimo taryba priėmė nutarimą sustiprinti kariuomenę, kad būtų galima priešintis ginklų. 1940 m. gegužės mėn. pradžioje Lietuvos valstybės gynimo taryba taip pat buvo priėmusi nutarimą: „Rusams Lietuvą puolant – mes ginklų priešinsimės. Prezidentas ir vyriausybė pasitrauks į Kudirkos Naumiestį ir ten laikysis, kiek aplinkybės leis. Blogiausiu atveju Prezidentas ir Vyriausybė pasitrauks į Vokietiją“, bet... atėjus lemiamai valandai ta galimybe nebuvo pasinaudota. Kai paskutiniame Vyriausybės posėdyje reikėjo spresti – priimti Rusijos ultimatumą ar priešintis, dauguma Vyriausybės narių balsavo už nesipriešinimą ir utimatumo priėmimą. Visi kartojo, kad negalima pykdyti rusų. Buvo gailėtasi, kad žus žmonės, kad bus sugriautas kraštas (bet ir nesipriešinant kraštas buvo suniokotas ir žuvo, buvo represuota arba pasitraukė nuo mirties į Vakarus trečdalis tautos). Prezidentas A. Smetona ir krašto apsaugos ministras K. Musteikis (juos palaikė dar pora Vyriausybės narių) likę mažumoje protestuodami ir kad nebūtų priversti pasirašyti Lietuvą žeminančių dokumentų, pasitraukė į Vokietiją.

Džiugina tai, kad šiandieninės Lietuvos vadovai ir didžiosios partijos ryžtingai pasisako už aktyvius krašto gynybos veiksmus, – pasimokė tikriausiai ne tiek iš istorijos, kiek turėdami prieš akis Ukrainos vaizdą. Bet tai dar nereiškia, kad atėjus valandai X valstybės vadovams (ir pačiai visuomenei) užteks valios pasipriešinti. Prieškario Lietuvos kariuomenė buvo visiškai sukomplektuota, bet ji nebuvo panaudota dėl susitaikėliškos daugumos Vyriausybėje. Kaip prisimena generolas K. Musteikis, Prezidentas (paakintas ministro), jau būdamas prie Vokietijos sienos, dar dėjo vilčių į Marijampolėje stovėjusį 9-ąjį pulką ir prašė, kad jis atvyktų ir bent simboliškai pasipriešintų, o paskui pasitrauktų į Vokietijos teritoriją, kas politiškai Lietuvai būtų buvę naudingiau. Bet Kaune jau šeimininkavo sovietai ir nurodinėjo bailiams ten likusiems karininkams. „9 pulkas tikrai išvyko iš Marijampolės ir žygiavo Vilka-viškio link. Paryčiais, vadinasi, jau birželio 16 d., pulką prisivijo iš Kauno pasiųsti kavalerijos viršininkas gen. Talat-Kelpša ir gen. Žilys ir prikalbino grįžti į kareivines. Pulkas paklausė ir sugrįžo“, – rašo gen. K. Musteikis.

Taigi šiomis dienomis Lietuvoje žengiamas tik pirmas žingsnis į ryžtingesnę krašto gynybą.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos stebuklas

2015 metų kovo 19 dieną sukanka 43 metai, kai 1972 metais pagrindžio sąlygomis Lietuvoje buvo išleistas pirmasis žurnalo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ (LKBK) numeris. Leidinys, kurio tikslas buvo pramušti skylę sovietinėje propagandinės informacijos sienoje, parodyti tikrąją tikinčiųjų situaciją Lietuvoje.

Leidinio redaktoriumi pasiryžo būti kunigas Sigitas Tamkevičius. Jam teko veikti itin sudėtingomis sąlygomis, mokyti konspiracinės veiklos ir tikras stebuklas, kad saugumiečiams per visą ilgą LKBK leidybos istoriją nepavyko sunaikinti leidinio. Tiesa, buvo įkalinti daugelis aktyviausių leidinio bendradarbių ir talkininkų.

Po to, kai kunigas Sigitas Tamkevičius 1983 metais buvo suimtas, Kronikos leidyba rūpinosi jo bendradarbės vienuolės, o dar po kurio laiko atsakomybę prisiėmė pagrindžio seminarijoje kunigu tapęs Jonas Boruta.

LKB Kronika buvo leidžiama iki 1989 m. kovo 19 d. Per 17 metų išleistas 81 numeris, paskelbta apie 5 000 tikinčiųjų diskriminavimo atvejų ir kitų su žmogaus teisių pažeidimais susijusių faktų.

Įdomu tai, kad informacija, skelbiama Kronikoje, daugumą žmonių pasiekdavo paradoksaliu keliu – per Vakarus. Su Kro-

nikos medžiaga dauguma žmonių susipažindavo klausydami „Vatikano radijo“, „Amerikos balso“, „Laisvosios Europos“ ir kitų radijo stočių.

Andrius Navickas



1988 m. pirmieji lankytojai Staro Sainakove. Iš kairės: tuomet dar kunigas Jonas Boruta, kunigas Sigitas Tamkevičius ir kunigas Antanas Gražulis, SJ.

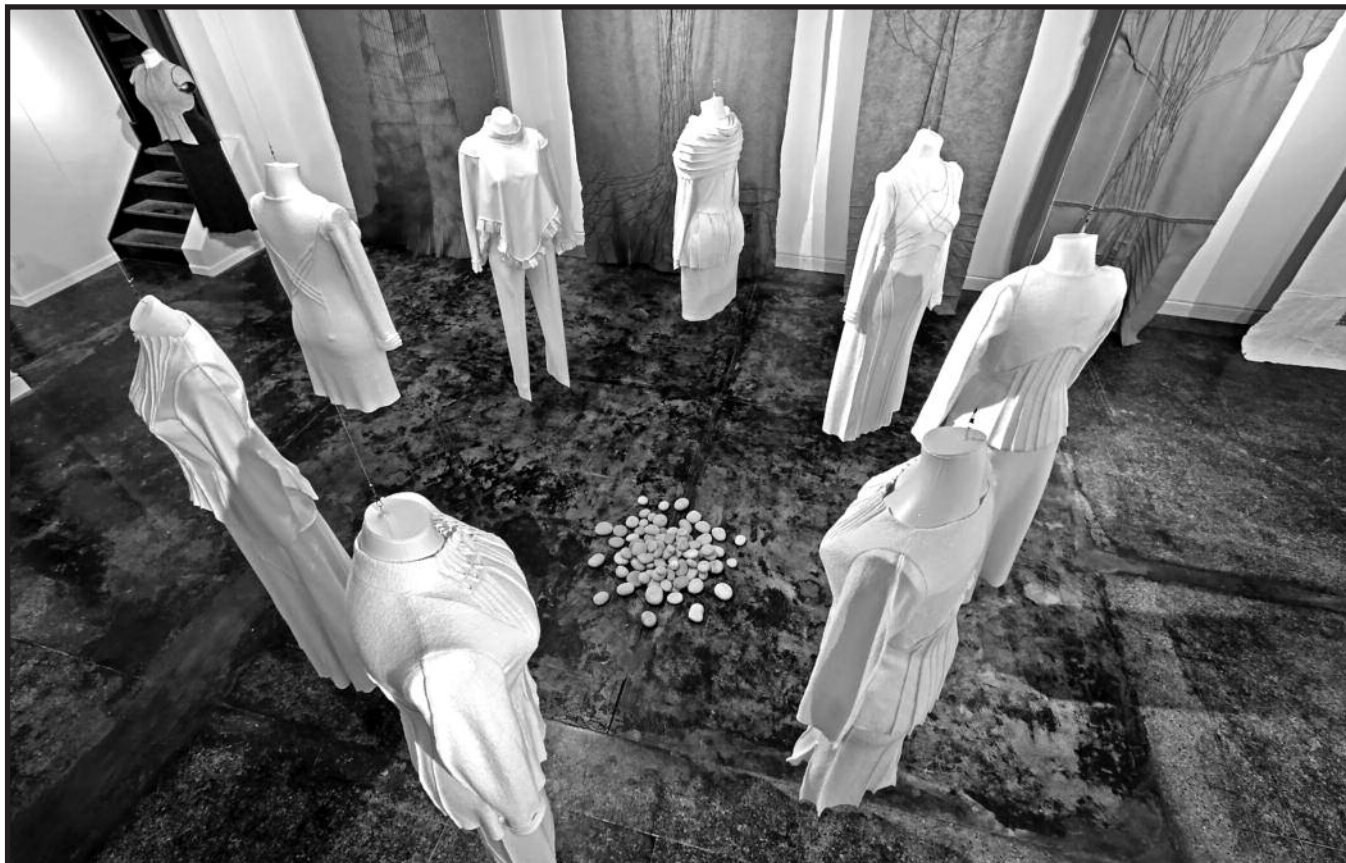
Nuotrauka iš asmeninio arkiv. S. Tamkevičiaus albumo



RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com



Mados dizaino instaliaciją „Eglė žalių karalienė“ pasakos motyvais buvo galima pamatyti New Yorko menų centre „The Foundry for Art Design + Culture“ ir „Wendy McDaris Contemporary Art“ galerijoje Hudson, NY.

Vilmos Marė asmeninio archyvo nuotr.

Lietuvė dizainerė kuria drabužius dalykiškai kūrybingai moteriai

LORETA STEFFENS

Keliaujanti lietuvis drabužių dizainerės Vilmos Marės paroda „Žalių karalienė“ sausio 3 d. – kovo 3 d. buvo rodoma „Wendy McDaris Contemporary Art“ galerijoje Hudson, New Yorke. Lietuvės dizainerės parodoje buvo nagrinėjama mito sąsaja su kasdienybe. Nors parodos atidarymas buvo suplanuotas per viduržiemio dieną, o uždarymas per pavasario lygiadienį – žiemos orai pakoregavo parodos laiką.



Dizainerė Vilma Marija Jankauskas pristato kūrybinio pseudonimu Vilma Marė.

Šią originalią mados dizaino instaliaciją „Eglė žalių karalienė“ pasakos motyvais dar pernai lapkritį buvo galima pamatyti New Yorko menų centre „The Foundry for Art Design + Culture“. Paroda – vizituojančių menininkų ciklo dalis. Instaliacijos abiejose galerijose šiek tiek skyrėsi – menininkei teko derintis prie galerijos erdvių. Jei pirmojoje parodoje buvo eksponuojamas visas ceremonijos ratas, antrojoje – jau tik pusė rato, o už sienos išsikūrė veiklesnė parduotuvė. „Wendy McDaris Contemporary Art“ galerijoje taip pat buvo eksponuojama „Ugnies suknelė“ – puikus kontrastas pilkoms sienoms.

Savo pirmajai autorinei parodai pristatyti JAV dizainerė pasirinko Vėlinių dieną ir metų laiką, kai apmiršta gamta. Dizainerė bando suvienyti Eglės, kaip moters, dalį su lietuviškais papročiais, protėvių žemės garbinimu ir šeimos vertybėmis. Eglė, kaip centrinė pasakos herojė, tampa tarpininke tarp sakralinės ir pasaulietinės auros. Jos, kaip karalienės, drabužiai pasižymi turtingumu ir ypatingais rankomis kurtais papuošimais. Menininkė kurdamą šią mados meno instaliaciją rėmėsi Vytauto Tumėno knyga „Lietuvių tradicinių rinktinių juostų ornamentas. Tipologija ir semantika“.

Parodoje buvo galima pamatyti post-modernią baltiško stiliaus išraišką drabužiuose, o taip pat penkis Vilmos Marės rankomis suktus didžiulius siūtinius gobelenus pasakos motyvais ir devynias originalias ritualines vėliavas. Dizainerė palaiko lietuvišką tautinę

tapatybę savo kuriamais drabužiais. Vilmos baltų stiliaus drabužiai yra kuriami iš natūralių ir mums, lietuviams, artimų medžiagų. Dizainerė kuria ramios, susimąsčiusios ir kartu šeimyniškos moters paveikslą, kuriai jos namų židinyje ir šeimos gerovė yra nepaprastai svarbūs.

Galerijos „The Foundry for Art Design + Culture“ pagrindinė įkūrėja, menininkė Alana Sparrow pažymi: „Ši paroda yra unikali tuo, kad menininkė eksponuojanti savo darbus yra iš madų pasaulio. Eksponuojant meną iš visiškai kitokio kūrybinio sektoriaus, mūsų vizituojančio menininko serijos yra stiprinamos įvairiais kuravimo proceso požiūriais“.

Dizainerė Vilma Marija Jankauskas pristato kūrybinio pseudonimu Vilma Marė. Ji baigė Kauno Jono Jablonskio vidurinę mokyklą, o vėliau studijavo meną S. Žuko taikomosios dailės technikumė. JAV dizainerė yra baigusi Madų technologijos institutą (Fashion Institute of Technology). Menininkė visą laiką stengėsi neprarasti savo autentiškumo, nors tai buvo ne lengva. Vilma yra dirbusi viceprezidento asistente „Catherines Plus Sizes“ drabužių parduotuvių tinkle, taip pat technine iliustruotoja siuvimo eskizų kompanijoje „McCall Pattern Co.“ ir mados konsultante gerai žinomose New Yorko dizaino kompanijose, tarp jų dizainerio Marc Jacobs ir kitų.

Dizainerė savo kolekcijas yra pristatiusi JAV, Prancūzijoje, Japonijoje. 1999 metais yra pelniusi sidabro medalį „Art Director's Club“ konkurse už darbą „Tracing Her Body“. Ji yra dirbusi kostiumų dizainere New Yorko teatro grupėse „WaxFactory“, „Ridge Theater“ ir „Stageworks“. Vilmos darbų galima rasti daugelyje parduotuvių Lietuvoje ir JAV.

Dizainerės darbų išskirtinumas ir prigimtinis originalumas atsispindi ir jos kuriamuose drabužiuose ir aksesuaruose. Vilma savo kūryboje naudoja linijinę grafinę estetiką, kuri nuo seno yra žinoma baltų etnografijoje. Tai tie visi brūkšneliai, kuriuos mes matome mūsų protėvių nešiotuose drabužiuose, metalo ir keramikos dirbiniuose. Juk ši linijinė estetika išreiškia ir mūsų, kaip tautos, charakterio savybes, tokias kaip pastovumą, nuoseklumą ir darbštumą.

Vilmos drabužiai yra priimtini ne tik mūsų baltiškai mados estetikai, bet ir kitų rasų bei tautybių moterims, nes, pasak dizainerės, mus jungia prigimtinės, bendražmogiškos vertybės: tikėjimas į

Saulę ir Žemę, keturis gamtos elementus. Tai galima pamatyti ir iš menininkės pasirinktos spalvų paletės, kurioje vyrauja žalia, juoda ir pilka spalvos bei jų atspalviai. Vilmos kuriama estetika pasižymi nepaprastai aukšta savo stiliaus išraiška, kurią dizainerė pritaiko įvairioms amžiaus grupėms. Menininkė lengvai atranda „drabužių kalbą“ su savo klientais: ar tai būtų paauglė, norinti atrodyti žais-



Parodoje „Eglė žalių karalienė“ plevėsavo devynios originalios ritualinės vėliavos.

Vilmos Marės asmeninio archyvo nuotr.

mingai, ar didelės kompanijos vadovė, norinti atrodyti profesionaliai ir kartu originaliai, ar tai būtų pagyvenusi moteris, tiesiog norinti pasipuošti ir išsiskirti iš minios.

Šis neįprastas Vilmos sugebėjimas išiklausyti į žmogaus vidinius norus ir juos perkelti ant medžiagos, suteikia jos kuriamiems drabužiams ypatingą, netgi galima sakyti, antgamtinę aurą. Savo kūrybiniame procese dizainerė naudoja įvairias dygsniavimo priemones ir modernią vilną, kurią kaitina ar velia. Vilma Marė pati drapiuoja, konstruoja ir siuva kiekvieną savo kuriamą drabužį ir išbando kiekvienos medžiagos dinamiškumo aspektus (reakciją į šaltą vandenį, skalbimą mašina, medžiagos ilgaamžiškumą). Menininkės kuriamos foto sesijos perteikia drabužių dizaino ypatybes gamtoje, kviečia švęsti Viduržiemio, Jorės, Žolinės, Rasų šventes. Šios fotografijos galėtų papuošti bet kurio aukštosios mados žurnalo puslapius.

Dizainerė mielai sutiko pabendrauti ir papasakoti apie kelius, atvedusius į JAV bei savo kūrybą.

– Pirmiausia, kokie keliai Jus atvedė į JAV?

– Mokiausi Kauno Jono Jablonskio vidurinėje mokykloje – ten anglų kalba ir vakarietiška kultūra buvo diegiama nuo pirmos klasės. Be to, užaugau šeimoje, kur nebuvo šeimos židinio

tetika, kuri taip būdinga baltams, ir, kurią mes visi puikiai žinome iš tradicinių lietuvių drabužių. Kas turėjo įtakos pasirenkant šią kryptį?

– Menininkui privalu būti originaliam. Nuo mokyklos suolo Kauno kolegijoje ar Fashion Institute of Technology meldžiau ir intensyviai ieškojau savo tapatybės. Reiškiausi kaip performanso menininkė New Yorko galerijose tarp draugų menininkų, grindžiau savo paieškas konceptualiai, bet nejutau natūralios kūrybinės srovės savo išraiškoje, nes stovėjau ant „pasiskolintos žemės“. Tą įvardinau sau Amerika...

Būtent taip įvardinusi Ameriką, grįžau bent metams į gimtąją Lietuvą, kad mano vaikai pajustų etninės žemės jėgą ir trauką. Paskutiniu metu gyvenome ten visus metus. Sūnus išmoko skambinti kanklėmis!

O ten liaudies tradicija ir kūryba viena kitą paremdamos švietė ypatingą raišką muzikos ir meno festivaliuose – „Mėnuo juodaragis“, „Margos pievos“, „Suklegos“, Romuvos renginiuose bei stovyklose. Greta jaučiau mūsų protėvių baltišką dvasią ir poetišką savastį.

Na, o vizualiai pasikrauti ta galiną savastimi nėra labai daug kur – viskas išgraibstyta, sunaikinta. Palangos Gintaro ir Lietuvos Nacionalinis muziejai turi po kolekciją, kurią studijuoti ir piešti vos vienos dienos užtektų. Tuose eksponatuose baltiška es-



Lengvaatletė olimpinė čempionė Austra Skujytė žaviai ir svajingai foto sesijoje pristato dizainerės Vilmos Marė drabužius. Svetlanos Batura nuotr.

Neimanto „Gintaro kelias“. Paminėsiu tik keletą įtakingiausių autorių: Gintaras Bereznevičius, Norbertas Vėlius, Dainius Razauskas, Jonas Trinkūnas, Jonas Vaiškūnas, Ginas Žiemys.

Tai lietuvių mitologijos ir religijos mokslo šviesuoliai keliantys baltiskąją minčių sistemą iki modernaus žmogaus suvokimo galimybių.

Mėgstu kurenti ugnį, priklaupiti ant žemelės, mokinti vaikus išiklausyti į gamtos šlamesį – visa tai atgaiva tarp kūrybinių treniruočių ir nesėkmių.

– Kokia Jūsų ideali klientė? Kokiai moteriai kuriate?

– Aukščiausią kūrybinį pasitenkinimą suteikia stebuklingas klientės pasikeitimas. Pavyzdžiui, sutikau Kaune žymią knygų autore, žolininkę, Žolinčių akademijos įkūrėją Danutę Kunčienę. Nedidukė moteris, o apsirėdžiusi mano

kurta apranga pavirto į monumentalią skulptūrą! Dabar ji savo paskaitas veda baltos spalvos virtos vilnos kostiumu ir platina „Vilma Marė. Baltic style“ vardą. Arba lengvaatletė olimpinė čempionė Austra Skujytė – ji tobula žmogus! Moteriškai lanksti, rami, žavi ir svajinga (būtent taip ji mokėjo man pozuoti) ir vyriškai tvirta savo bei Lietuvos ir pasaulio garbei apginti.

Mano klientė – dalykinė moteris su kūrybingu CV (lot. *curriculum vitae* – gyvenimo aprašymas – Red.). Ji rengiasi į oficialų pobūvį ar atsiimti savo darbo apdovanojimų aprangą, kuri neturi militaristinių semantinių užuominų, kaip tas klasikinis įprastas angliško stiliaus kostiumėlis. Ji renkasi subtilių gijų (teksturuočių) „rėdą“, kuri atspindi jos estetinį ir ideologinį darnos lygį.

– Kaip gimė idėja sukurti instaliaciją „Eglė žalčių karalienė“? Kodėl pasirinkote būtent šią lietuvių liaudies pasaką?

– Eglė, kaip medis, turi labai negilias šaknis. Ji pirmoji virsta po audros.



Vilma Marė savo kūryboje naudoja linijinę grafinę estetiką, kuri nuo seno yra žinoma baltų etnogra-

bei stiprių tautinių tradicijų, todėl viliojo toliai ir lengvai įsisavinamos vakarietiškos vertybės: rokenrolas, lengvas jo ritmas, mados, filmai, t. t.

– Kada pajutote, kad nebegalite gyventi be drabužių eskizų?

– Nuo ankstyvos jaunystės klasės draugės „rėdėsi“ amerikietiškais džinsais ir logotipais nusėtomis palaidinėmis. Vaikai, jaunimas visuomet pasižymi kritiško filtro stoka. Man išvengti masinio Vakarų propaguojamo skonio padėjo giminių Amerikoje trūkumas. Netenkinio ir vietinė sovietinės Lietuvos aprangos pasiūla, todėl kūriau, siuvau ir mezgiau pati.

Kaip aistringa kūrėja reiškiausi nuo ankstyvų dienų – dalyvaudavau sovietiniuose madų konkursuose Taline ir Rygoje, dirbau „Grožio“ teatre Kaune dizainere ir manekene. Keliaavome po Lietuvą ir tuometinę Tarybų Sąjungą su mados ir poezijos programa, vedama poetės Dalios Teišerskytės.

– Jūsų kuriami drabužiai ir aksesuarai pasižymi išskirtinumu ir linijine grafine es-

tetika raiškiai apibrėžia savo principus ir kodus. Negaliu pasakyti gerų žodžių apie Valdovų Rūmų eksponatus. Ten eksponuojamas menas ir dailė jau užkariautos Lietuvos, kuri persunkta vakarų įtaka ir katalikiška ideologija – originalumo tik užuominos, nuotrupos. To vientiso dvasingo rašto gyvatis ir darna nutraukta, uždrausta, originalo jėga užsilikusi tik buitinėje namudinėje liaudies kūryboje.

– Papasakokite, kur ieškote įkvėpimo ir kaip atrodo Jūsų kūrybinis procesas.

– Man dailė ir muzika – neatsiejamą vaisingo kūrybingo gyvenimo versmės. Mėgstu klausytis internetu Radiooira.lt, ten atradau nuostabią kanklių muzikos kūrėją Laimą Jansoną, neofolko ansamblius „Ilgi“, „Auli“. Iš lietuvių folkloro renkuosi klausytis „Gyvata“, „Sen Svają“, Artūro Sinkevičiaus vadovaujamo vaikų muzikavimo. Jie sugeba sukurti dvasingą sąsąmbį, keliantį tautos ir mano mintis iš buitinio sąstingio.

Menininkui svarbi yra teorinė įtaka. Skaitau sau ir vaikams Romualdo

Mano šaknys buvo labai panašios: gimiau nevykusioje šeimoje, kurioje kūrybingumas nebuvo vertybė. Trylikos metų man buvo įduota šluota ir turėjau padėti savo motinai vakarais plauti muzikos mokyklos grindis. Slapstydavausi nuo sportuojančių tuo pat metu vaikų ir svajojau, svajojau...

Dabar Lietuvoje yra išleista šešių tomų teorinė studija apie Eglę žalčių karalienę. Štai ką vienas iš autorių, Vytautas Kavolis, joje rašo: „Ankstyvesniajame epizode, kai žaltys įsiveržia į Eglės marškinių rankovę, ji dar nėra įgijusi stiprybės, dar neturi charakterio – ji verkia, bijo. Galima sakyti, kad moteris stiprybės įgyja vedybiniame gyvenime ir augindama vaikus. Čia skirtinga psichogenezę: vyrai iš prigimties stiprūs, o moterys charakterio stiprybę, kurios neturi iš prigimties, įgyja pasiaukodamos šeimai. Moteriai reikia subręsti, vyras jau tobulas savyje. Moteris turi pereiti tam tikrą brendimo procesą, kad taptų tuo, kuo ji turi būti.“

Žmogui privalu ieškoti ir išsiaiškinti savo gyvenimiškos kelionės posūkius. Tai brandina asmenybę intelektualiai.

– Kur mūsų skaitytojai galėtų artimiaus susipažinti su Jūsų kūriniais ir galbūt įsigyti jiems patikusį originalų drabužį ar aksesuarą?

– Šiuo metu turiu parduotuvę JAV: 177 Main St., Great Barrington, Massachusetts valstijoje. Taip pat galima apsilankyti mano internetinėje parduotuvėje www.vilmamare.com ir susipažinti bei įsigyti mano darbų.

Kelios parduotuvės atstovauja mano gaminius JAV ir Lietuvoje: „De Marchin Ltd.-Hudson, NY; „Karen Allen Fiber Arts“ – Great Barrington, MA; „The Tailored Mermaid“ – Beacon, NY; parduotuvėse „Salvinija“ ir „KOKO boutique“ Kaune.

Ačiū menininkei už interviu ir linkime toliau taip atkakliai propaguoti mūsų lietuviškas šaknis, o mums visiems – neužmiršti tų šaknų, kad ir kur begyventume.

O jeigu vyksite iš toliau į dizainerės Vilmos Marės vietines parodas, menininkė mielai jus priims savo namuose, kuriuos lengvai pasieksite traukiniu iš New Yorko. Sodyboje galėsite atsipūsti ir pasigrožėti nuostabia gamta.



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net



Prano Valio nuotraukos

Skautų labdaros Kaziukas Hartforde

IRENA NAKIENĖ-VALYS

Nuostabios tos šventės. Links-mesnis gyvenimas. O ir pava-sario ženklų esame išsiilgę. Prisimename savo Tėvynę, nes lietu-viai skautai nepamiršta gilių tautos tradicijų, ir lietuvybės ugnis amžinai liepsnoja, kviesdama mus nenuilsta-mai puoselėti lietuvišką paveldą. Juk šventasis Kazimieras yra ne tik Lie-tuvos globėjas, bet ir skautų globėjas. Skautams švesti globėjo šv. Kazimiero šventę įprasta, nes jis labai mylėjo Dievą, Tėvynę ir Artimą, o pagrindinis skautų šūkis toks ir yra.

Connecticuto sostinėje Hartforde vyr: skautės Danguolės Ruseckaitės-Banevičienės rūpesčiu daugiau nei 60 metų vyksta kasmetinė Kaziuko mugė. Mugėje surinktomis lėšomis remiami Hartfordo Atlanto rajono skautai, „Tėvynės garsų“ radijo lietuviška lai-da bei Švč. Trejybės bažnyčia.

Kaip visada, šiemetinė šventę pra-dėjo vadovas bei vadovaujantis viet-i-ninkas Linas Banevičius. Jis ir Debbie Pileikienė visus informavo apie vasa-ros stovykloje dalyvavusias skaites, kurios gavo skautavimo ženkliukus. Kunigas Charles Jacobs sukalbėjo mal-dą. Lionė Simonaitienė, B. Zabulienė ir B. Nenortienė perkirpo šventės atida-

rymo juostelę. Skautė Aldona Saimi-ninkienė organizavo Kaziuko mugės lo-teriją. Prekybininkai pardavinėjo savo sukurtus darbus, suvenyrus, lino dir-binius, verbas, gintaro dirbinius ir t. t. Susitikime dalyvavo ir senjoras, 93 metų skautas Juozas Bružas iš Rytinės Connecticuto apylinkės. Jo skautiško-ji patirtis prasidėjo dar Anglijoje, kai 1958 m. vasario 1 d. buvo įkurta Di-džiosios Britanijos lietuvių jaunimo są-junga, o skautas J. Bružas vadovavo Bredfordo miesto skautams. Hartfordo skautų Kaziuko mugė veteraną su-gražino į praeitį.

O kokia mugė be lietuviškų pie-tų?!

Virtuvėje kelias dienas dūzgė Ba-nevičių, Dzikų, Nenortų šeimos, šei-mininkės Marytė Banevičienė, Debbie Pileikienė ir Ona Ambrazaitienė vien kugelio iškepė šešiolika skardų. Sma-giai virtuvėje dirbo savanoriai Regina Zabulytė-Miltenburger, Liucija Ma-ciūnienė, Andrius Banevičius, Pau-lius Nenortas, Vytenis Nenortas, Rasa Kapeckienė, Anastasia ir Sophia Dzi-kaitės, Irene Dzikienė ir kt., jie daly-vius maitino tradiciniais troškintais kopūstais su dešromis. Buvo didelis pa-sirinkimas saldėsių ir pyragų, kuriais vaišino Lionė Simonaitienė, Birutė Nenortienė ir Birutė Zabulienė.

Taigi mirgėjo margėjo, krepšin-prisidėjai visko. Ar to reikia, nė pats ne-bežinau... Tik šypsaisi, nes susitikti ir pabendrauti progos buvo... žinia, jau Gavėnia prasidėjo, vėl reikia atsigrėž-ti į save, pamąstyti. Kad kada nors vė-liau šypsena būtų lengva kaip pavasa-rio pažadas.

Netgi kai nubundi pirmadienį. Po Kaziuko mugės. O jauti – kažkas gero buvo.

Irena Nakienė-Valys – JAV LB Ry-tinės CT apylinkės valdybos pirminin-kė, PLB Seimo narė, JAV LB XX Tary-bos narė.

Prisimename „Miško brolių“ kūčias

2014 m. gruodžio 20 d., šeštadienį, anksti rytą „Miško brolių“ skautų vie-netas įsuko į Rako stovyklą, kur juos pasitiko žvalgas ir nuvedė į paruoštas nakvynei patalpas. Greitai įsikūrė visi saldžiai už-migo. Ryte, po skanių pusryčių, „Miško broliai“ pradėjo ruošti žygiui. Skautai nužygiavo į miš-ką, kur kandidatas davė skau-tų įžodį. Miške nuaidėjo „Tėvy-nės labui!“ – tai „Miško brolių“ šūkis.

Naktį, toli nuo visų garsų ir šviesų, tiktai baltas sniegas jiems rodė kelią. „Miško brolių“ vieneto skautai pasiekė Rako miške numatyta vietą Kūčių stalui.

Vieneto vedlys visus susi-rinkusius išrikiavo ir užtraukė partizanų dainą „Bolševikai tegul žino“. Po to buvo pagerbti žuvusieji partizanai – visi sugiedojo „Marija Marija“.

Baigę iškilmingą dalį, „Miško brolių“ skautai uždegė žibintą ir išsiėmė iš kupri-nių paruoštus Kūčių valgius. Ant stalo išdėstė marinuotą silkę, stintas, žuvį, daržo-vių mišrainę, keptus grybus, juodą duoną, kisielių, aguonų pieną su kūčiukais, ir, svar-biausia, kalėdaičius, atvežtus iš Lietuvos.

Vyriausias iš surinkusių „Miško brolių“ sukalbėjo maldą, padėkojo Dievui, kad visi saugiai atvyko ir papasakojo apie šią vieną iš gražiausių „Miško brolių“ tradici-jų, primenančių, kaip Lietuvos partizanai, negalėdami grįžti į savo namus, nenorė-dami išduoti šeimų, draugų ir pažįstamų, po žvaigždėtu dangum švėsdavo Kūčias. Pasidalinę kalėdaičiais, visi vienas kitam palinkėjo linksmy Kalėdų ir susėdo prie sta-lo kūčiauti. Kai kurie net dovanas vienas kitam įteikė.

Po Kūčių vakarienės „Miško broliai“ susikrovė kuprines, užgesino žibintą ir ty-liai nužygiavo atgal į nakvynės namus.

Rytmetį švilpukas anksti visus prikėlė – laikas pradėti ruošti kelionei atgal į Le-montą. Numatytu laiku visi laimingai sugrįžo Pasaulio lietuvių centre, kur jaunes-nių šaunių skautų jau laukė tėvai. Vyresnieji „Miško broliai“ buvo patenkinti, kad sėk-mingai atliko tradicinį žygį.

Lapinas

„Miško brolių“ vieneto viršininkas, s.v., ps. Algimantas R. Vaitkevičius



Skautų kandidatui davus skautų įžodį kaklaraiš-tį užriša s.v., ps. A. R. Vaitkevičius

Brangiai mūsų sesei

A+A

v.s. fil. DALEI LUKIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos vyrui ALGIUI, dukroms KRISTINAI ir LORETAI, sūnui PAULIUI, jų šeimoms ir artimiesiems.

Washingtono Židinio sesės

A+A

BRONIUI ČIKOTUI

iškeliavus į Amžinuosius namus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo žmonai, brangiai mūsų sesei JANINAI, sūnams, jų šeimoms bei artimie-siems. Ilšėkis ramybėje, mielas Broniau.

Washingtono Židinio sesės

Prisimename Lietuvos Vyčių garbės narį Faustą Strolią

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Kaip grįžančius namo paukščius
Parveski, Viešpatie, ir mus,
Į žemę mūs tėvų tėvų parveski!
Težydi vėlei Lietuva
Kaip tavo slėnių lelija,
Tebūna vėl namuos ramu.*

*Uždeki žiburius vilties,
Atsauki angelą mirties.
Iš mūsų tėviškės namų atsauki.
Težydi...*

*Į savo džiaugsmo Sekmines
Ir mus namo surink, parvesk,
Iš tremtinio kelių liūdnę surinki.
Težydi...*

*Po Tavo Apvaizdos ranka
Tegu atsiveria vaga,
Pilna gyvybės ir žiedų, gyvybės!
Težydi...*

(muz. Jono Strolios, liaudies giedojimui
pritaikė muz. Faustas Strolia)

Prieš tris mėnesius, Naujųjų metų išvakarėse, Lietuvos Vyčių organizacijos nariai išgirdo graudžią žinią – gruodžio 31 d., po ilgos ligos, sulaukęs 83 metų, šį pasaulį apleidė mūsų visų mylimas ir gerbiamas Lietuvos Vyčių garbės narys, talentingas muzikas, kompozitorius, vargonininkas, chorvedys, smuikininkas, muzikos pedagogas, mokytojas bei žymus lietuvių muzikinės kultūros išei-vijoje puoselėtojas Faustas Strolia.

Laidotuvės įvyko 2015 m. sausio mėn. 5 d. St. Damian Catholic Church, Oak Forest IL. A. a. Faustas Strolia palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Chicago, IL.

Velionis Faustas Strolia gimė 1931 m. vasario 28 d. Tauragėje. Jis buvo paskutinis garsios muzikų Strolių dinastijos atstovas. Jo tėvelis Juozas Strolia – Lietuvos savanoris, 1929 m. S. Šimkaus Klaipėdos muzikos mokyklos absolventas, smuikininkas, dirigentas, kompozitorius, muzikologas. Jis buvo trijų sūnų muzikų – Vytauto (1928–2007), Fausto (1931–2014) ir Herkulia (1937–2003) ne tik muzikos, bet ir gilaus, tvirto patriotizmo bei darbštumo mokytojas. Aktyvi Juozo Strolios muzikinė veikla prieškariu nutrūko dėl Antrojo pasaulinio karo. Visa šeima atsirado pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Vėliau Strolių vardai vėl ėmė skambėti – ir vis dažniau, ir vis plačiau.

Faustas kurį laiką Vokietijoje studijavo architektūrą, o Romoje, Pontificio Istituto di Musica Sacra – bažnytinę muziką. 1956 m. F. Strolia atvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje ir studijavo Chicago Conservatory College, kur įgijo muzikos pedagogo bakalau-ro ir magistro laipsnius. F. Strolia vargonavo ir mokė įvairiose parapijose Čikagos apylinkėse, vadovaudamas daugeliui suaugusių ir vaikų chorų. 1960 m. Dainavos stovykloje, Manchester, MI, kur buvo muzikos mokytojas, F. Strolia susipažino su Lietuvos Vyčių organizacija. Pradžioje jis dirbo su jaunaisiais Vyčiais. Tais pačiais metais, kai Lietuvos Vyčiai suorganizavo Illinois-Indiana (dabar Vidurio Amerikos) apygardos chorą, valdyba pakvietė F. Strolią vadovauti šiam Lietuvos Vyčių chorui. Faustas Strolia mielai ir entuziastingai ėmėsi šių pareigų. Šiam chorui Maestro vadovavo kelis dešimtmečius. Ne vieną vasarą muz. F. Strolia paskyrė jaunimui, stovyklaujančiam Dainavoje. Taip pat Maestro gebėjimai buvo reikalingi „Dainavos”



Lietuvos Vyčių choras ir valdyba (sėdi iš k.): Peter Gagle, Margarita Norvaišis, Apolinaras Bagdonas, Sabina Klatt (pirmininkė), Faustas Strolia (dirigentas), Stepas Rudokas, Elzė Žibaitė ir Juozas Juška, 1982 m.
P. Malėtos nuotr. iš „Draugo” archyvo

meno ansamblui ir Čikagos lietuvių operos chorui, kuriuose jis buvo chorvedys. Muz. F. Strolios vadovaujamas Lietuvos Vyčių choras garsino Lietuvos ir Lietuvos Vyčių organizacijos vardą ne tik Čikagoje, bet ir kitose valstijose JAV bei Lietuvoje. Lietuvos Vyčių choras yra dalyvavęs ir tarptautiniuose festivaliuose bei renginiuose. Lietuvos Vyčių choras dalyvavo daugelyje lietuvių dainų švenčių JAV ir Lietuvoje.

Maestro F. Strolia su Lietuvos Vyčių choru yra išleidęs dvi plokšteles („Dainuokime kartu su Lietuvos Vyčiais”), dalyvavo penkiuose Čikagos lietuvių televizijos filmuose ir sukūrė dvi vaizdajuostes – „A Lithuanian Country Wedding” bei „The Seven Last Words of Christ”. Taip pat su Lietuvos Vyčių choru ir „Vaivos” ansambliu išleido edukacinį lietuvių kalbos įrašą.

Kai Lietuvos Vyčiai patikslino organizacijos statutą, F. Strolia išvertė šį dokumentą iš anglų į lietuvių kalbą. Maestro F. Strolia penkerius metus buvo 36-osios kuopos Čikagoje jaunųjų Vyčių dainų ir šokių mokytoju. Jis taip pat vadovavo įvairioms muzikinėms programoms ir renginiams Vyčių kuopose ir apygardose. Muz. F. Strolia dažnai dalyvavo Lietuvos Vyčių organizacijos metiniuose visuotiniuose narių suvažiavimuose. Kartais jis suvažiavimuose dalyvavo kaip savo kuopos ar apygardos delegatas. O kartais – organizuodavo suvažiavimo kultūros vakaro programą. Suvažiavimuose muz. F. Strolia vargonuodavo šv. Mišių metu ir vado-

vavo chorui.

Vadovaudamas Lietuvos Vyčių chorui muz. F. Strolia susipažino su savo mylimąja gyvenimo drauge Tere-se Pupinikaite, su kuria 1962 m. susituokė. Strolių šeima susilaukė ir užaugino keturis talentingus sūnus muzikus: Povilą, Tomą, Joną ir Matą. Visi keturi sūnūs sėkmingai darbuoja si muzikos srityje, užaugino gražias savo šeimas.

Muz. F. Strolia dirigavo vaikų chorams keliuose Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėse. Vienoje dainų šventėje muz. F. Strolia buvo muzikos direktorius. 1994 m., pirmojoje Pasaulio lietuvių dainų šventėje Lietuvoje, muz. F. Stroliai buvo suteikta garbė diriguoti savo tėvelio a. a. muz. ir kompozitoriaus Juozo Strolios giesmei „Težydi vėlei Lietuva”, kurią Kaune giedojo 3 000 dainininkų, o Vilniuje – 14 000 dainininkų. Tarp jų – ir Čikagos Lietuvos Vyčių choras. Taip pat muz. F. Strolia dirigavo Antrojoje pasaulio lietuvių dainų šventėje, kur taip pat dalyvavo Lietuvos Vyčių choras.

Faustas Strolia buvo ypatinga asmenybė. Jis parašė daug giesmių ir dainų, kurios skamba visame lietuviškajame pasaulyje. Už jo kompoziciją „Sibiro giesmė” (muziką sukūrė Sibiro maldaknygės maldai) buvę tremtiniai jį apdovanojo.

1973–1987 m. F. Strolia vadovavo savo sukurtai vokalinei grupei „Vai-va”, kuri įvairiuose miestuose statė lietuviškus muzikinius spektaklius. Taip pat muz. Faustas Strolia buvo Čikagos lietuvių operos ir lietuvių choro „Dainava” chorvedys. Jis mokė jaunimo

chorą „Audra” ir dirigavo Čikagos lietuvių styginių ansamblui. Tais laikais F. Strolia muzikines programas nuolat ruošdavo Čikagos lietuvių senjorų centre „Seklyčioje”.

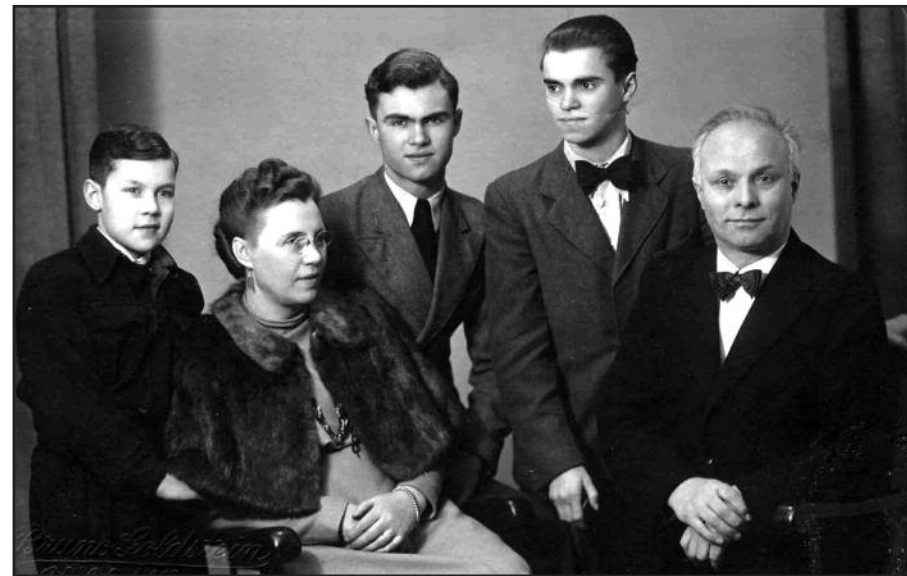
1995 m., 82-ajame Lietuvos Vyčių metiniame suvažiavime, kuris vyko Detroit, MI, tuo pačiu metu Lietuvos Vyčių Detroito 102 kuopai ir Šv. Antano lietuvių parapijai švenčiant 75-erių metų gyvavimo sukaktis, maestro Faustui Stroliai buvo suteikta garbės narystė Lietuvos Vyčių organizacijoje. 1987 m. muz. F. Strolia buvo išrinktas Šiaurės Amerikos Lietuvių muzikos sąjungos valdybos pirmininku, o 2005 m. – „Muzikos žinių” žurnalo redaktoriumi (F. Strolios redaguotus „Muzikos žinių” žurnalus galima rasti muzikologijos archyve). Už nuopelnus lietuviškai muzikai muz. F. Strolia buvo apdovanotas ir pagerbtas: Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygarda suteikė „Award of Distiction”; Lietuvių mokytojų kolegija – „Honorary Degree”; 1986 m. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė jį paskelbė „Metų muziku”; 1984 m. „Metų žmogui” – Balzeko lietuvių kultūros muziejus. 1983 m. jį apdovanojo Lietuvos skautų organizacijos Vydūno jaunimo fondas. Muzikas, kompozitorius, pedagogas, chorvedys, smuikininkas bei vargonininkas F. Strolia dalyvavo ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) veikloje: naudodamasis LTSC archyvuose esančia medžiaga, jis išleido išei-vijos muzikos plokštelių sąrašą, leidinį „Dainuojame su Lietuvos Vyčiais”, archyvui padovanojo DVD „Lietuviškų parapijų istoriją”, dalyvavo LTSC organizuotame pirmajame archyvų seminare. Kaip J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyvo atstovas buvo LTSC narys.

2006 m. Vilniuje buvo surengtas autorinis koncertas muz. F. Strolios 75-mečio proga. Jis buvo apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai” Karininko kryžiumi. 2011 m. kovo mėn. pradžioje Faustas su žmona Terese ir šeima keliavo į Lietuvą, kur Klaipėdoje vyko jo 80-mečio renginiai. Kovo 1 d. vyko koncertas ir šv. Mišios Juozo Strolios garbei, o kovo 2 d. – išei-vijos kultūros ir meno archyvo atidarymas. Juozo, Vytauto ir Fausto Strolių muzikos leidinių ir dokumentų unika-li kolekcija buvo padovanota Klaipėdos universiteto bibliotekai. Medžiagą pristatė pats muz. F. Strolia. Ta proga vyko maestro F. Strolios 80-mečio jubiliejinis vakaras-koncertas.

Lietuvos Vyčių organizacija maldoje prisimena šios organizacijos garbės narį a. a. Faustą Strolią ir reiškia užuojautą našlei Teresei, sūnams Povilui su žmona Agne, Tomui su žmona Laura, Jonui su žmona Chistine ir Matui su žmona Karen, vaikaičiams: Danielle, Aleksandrai (Shivan ir proanūkui Adriano), Nicole, Amandai, Cody, Nina, Nicholas, Francesca, Isabella, Mia, Jack, Sam ir Chloe. Brolienei Irmai Traikaitei, sūnui Dariui, dukrai Gražinai, a. a. brolio Herkulia sūnui Christopher ir dukrai Elenai bei jų šeimoms.

Ilsėkis ramybėje, gerbiamas ir visų mylimas Lietuvos Vyčių garbės nary Faustai Strolia. Jūsų giesmės, dainos ir muzika yra nuostabūs Jūsų palikimas mums! Tikime, kad ir danguje Jūs kuriate gražiausias giesmes.

Regina Juškaitė-Švobienė – Lietuvos Vyčių garbės narė ir centro valdybos pirmininkė



Muz. Faustas Strolia (v.) su tėvais (Zenta ir Juozu), broliais Vytautu (k.) ir Herkuliu.
„Draugo” archyvo nuotr.



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Tiesioginiai merų rinkimai pasiteisino

Vilnius (BNS) – Pirmą kartą Lietuvoje vykę tiesioginiai merų rinkimai pasiteisino, teigia Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Politiniame savivaldybių žemėlapyje rinkėjų valia atsiradę pokyčiai parodė, kad žmonės nori permainų. Dabar jų lūkesčius reikės pateisinti konkrečiais darbais ir sprendimais“, – teigiama Prezidentės komentare.

Sekmadienį Lietuvoje baigėsi pirmą kartą surengti tiesioginiai merų rinkimai. Jie išrinkti 59 savivaldybėse, Trakuose rinkimų rezultatai anuliuoti dėl šiurkščių pažeidimų. Čia meras ir savivaldybės taryba bus renkami birželio 7 dieną.

Daugiausia – 16 – merų postų per rinkimus gavo Lietuvos socialdemokratų partija. Antrą vietą užėmė opozicinė Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, merų rinkimus konservatorių kandidatai laimėjo 11 savivaldybių. Liberalų sąjūdis turės devynis merus, Artūro Zuoko vadovaujama Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) – penkis, Valstiečių ir žaliųjų sąjunga – keturis, partija „Tvarka ir teisingumas“ – tris, Darbo partija – taip pat tris, Lietuvos lenkų rinkimų akcija – du.

Visuomeninių rinkimų komitetų kelti kandidatai merų rinkimus laimėjo keturiose savivaldybėse.

Seimas linksta riboti atsiskaitymus grynaisiais

Vilnius (ELTA) – Seimas pritarė Atsiskaitymų grynais pinigais ribojimo įstatymo projektui ir lydinčių teisės aktų pataisoms.

Atsiskaityti grynųjų pinigų sumomis, viršijančiomis 3 tūkst. eurų, būtų draudžiama, kai bent viena tarpusavyje atsiskaitanti šalis yra juridinis asmuo arba fizinis asmuo, besiverčiantis komercine veikla. Jei sandoryje dalyvauja du fiziniai asmenys, atsiskaityti grynaisiais būtų galima iki 5 tūkst. eurų sumos.

Atsiskaitymų grynaisiais ribojimo klausimas Seimas sugrįš galutiniam svarstymui, o jei teisės aktams bus priarta, jie įsigalios 2015 m. liepos 1 d. Atsiskaitymų grynaisiais ribojimo praktika yra taikoma Latvijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Danijoje Slovakijoje, Italijoje ir kitose šalyse. Finansų ministras Rimantas Šadžius yra sakęs, kad gryniesi dažniausiai naudojami prekiaujant nekilnojamuoju turtu ir superkant žemės ūkio produkciją.

Prezidentė apdovanojo „Metų vadovus“

Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo savaitraščio „Veidas“ rengiamo konkurso „Metų vadovas“ laureatų apdovanojimo iškilnėse.

Prezidentės teigimu, jau penkioliką kartą rengiami „Metų vadovo“ rinkimai rodo, kad Lietuvos verslas kuria savo tradicijas ir laiko aukštai iškėles lyderystės karteles.

Pasak šalies vadovės, per dvidešimt penkerius nepriklausomybės metus sustiprinome ir užauginome savo valstybę. Tačiau šiandien Lietuvos imonių vadovams be įprastinių verslo iššūkių tenka susitelkti ir ties politine rizika, ginti valstybės interesus. Todėl svarbu, kad šalyje yra daug drąsių,



Metų vadovas – A. Rupšys.

Ruptela.lt nuotr.

ryžtingų ir pilietiškų vadovų.

Metų vadovu tapo bendrovės „Ruptela“ direktorius Andrius Rupšys. Ši sparčiai auganti telekomunikacijų įmonė kuria ir diegia pažangias transporto stebėjimo sistemas. Bendrovė dirba 115-oje šalių Europoje, Afrikoje, Azijoje ir Pietų Amerikoje, vidutiniškai eksportuoja 75 proc. savo produkcijos.

Lietuva pasaulio universitetų lentelėse

Vilnius (1 psl.lt) – Pasauliniame aukštųjų mokyklų lentelėje „Webometrics“, kuriame vertinamas universitetų atvirumas, matomumas ir įtaka, Lietuvos geriausių universitetų trejetukas antrą pusmetį iš eilės išliko tas pats. Pirmoje vietoje – Vilniaus universitetas (VU), antroje – Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU), trečioje – Vytauto Didžiojo universitetas (VDU).

Įvertinus 20 tūkst. visame pasaulyje veikiančių aukštųjų mokyklų 2014 m. antrojo pusmečio rezultatus, VU užima 681, VGTU – 1 034, o VDU – 1 817 vietą. Ketvirtoje vietoje tarp Lietuvos aukštųjų mokyklų – Mykolo Romerio universitetas (2 134 vieta), o penktoje vietoje – Klaipėdos universitetas (2 279 vieta). „Webometrics“ šįkart įver-

tino 44 Lietuvos mokslo įstaigas.

Įvertinus dokumentų skaičių ir įvairią medžiagą svetainėse, VGTU tarp kitų Lietuvos universitetų pirmąją vietą užėmė. Pagal kompetenciją ir mokslinio rodiklį, kurį iliustruoja akademiniai dokumentų išspausdinimas aukšto poveikio tarptautiniuose žurnaluose, VGTU užima antrąją vietą po VU.

Tris aukščiausias vietas pasaulinėje lentelėje pasidalijo Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) universitetai: pirmą vietą užėmė Harvardo universitetas, antrą – Massachusetts Institute of Technology, trečioje liko Stanfordo universitetas. Pirmaujančių pasaulio universitetų eilė per metus nepakito.

Kremlius neketina Krymą grąžinti Ukrainai

Maskva (BNS) – Rusija pareiškė, jog nesugrąžins Ukrainai Krymo. „Nėra jokios Krymo okupacijos. Krymas – Rusijos Federacijos regionas. Rusijos regionų tema nėra užsienio diskusijų klausimas“, – sakė Kremliaus atstovas spaudai Dmitrijus Peskovas.

Rusijos parlamentas praėjusių metų kovo 21 d. pritarė Krymo aneksijai, kai šio pusiasalio gyventojai

tarptautinės bendrijos pasmerktame referendume pasisakė už atsiskyrimą nuo Ukrainos ir prisijungimą prie Rusijos Federacijos.

Maskva jau anksčiau ne kartą sakė, jog nesugrąžins Krymo Ukrainai.

ES diplomatijos vadovė Federica Mogherini nurodė, kad 28 valstybių blokas toliau laikysis Krymo aneksijos nepripažinimo politikos, įskaitant sankcijų taikymą.

JAV neatšauks sankcijų Maskvai

Washingtonas (BNS) – Washingtonas neatšauks Maskvai dėl Krymo aneksijos įvestų sankcijų, kol šis pusiasalis nebus sugrąžintas Ukrainai, ir paragino prezidentą Vladimirą Putiną užbaigti jo okupaciją.

„Per pirmąsias netikro ‘referendumo’ Kryme, kuris buvo surengtas akivaizdžiai pažeidžiant Ukrainos įstatymus ir Ukrainos konstituciją, metinės Jungtinės Valstijos dar kartą smerkia balsavimą, kuria nebuvo savanoriškas, skaidrus ar demokratiškas“, – sakė Valstybės departamento atstovė

spaudai Jen Psaki. „Per praėjusius metus Rusija ėmėsi didžiulio masto represijas Kryme, išstumdama nevyriausybinės organizacijas ir priversdama kitų tautinių mažumų, įskaitant Krymo totorius, narius bėgti arba slėptis“, – pridūrė ji.

Rusija kovo 16 d. pradėjo trijų dienų pompastiškas iškilmes, skirtas paminėti pirmąsias metines po Kryme surengto referendumo, per kurį šio Juodosios jūros pusiasalio gyventojai nubalsavo atsiskirti nuo Ukrainos ir prisijungti prie Rusijos Federacijos.

Rusija amerikiečių akyse smuko

New Yorkas (ELTA) – Teigiamai Rusiją vertinančių amerikiečių skaičius per praėjusius metus sumažėjo 10 procentų. Sociologų duomenimis, teigiamai į Rusiją žiūri 24 procentai JAV gyventojų. Tai – žemiausias rodiklis nuo 1989 metų. Dėl didėjančių JAV ir Rusijos nesutarimų jis per metus nukrito 10 procentų – nuo 34 procentų, pa-

žymi specialistai.

Blogiau negu Rusiją amerikiečiai vertina tik Palestiną (17 procentų), Pakistaną (15 procentų), Iraką (15 procentų), Siriją (14 procentų), Afganistaną (14 procentų), Iraną (11 procentų) ir Šiaurės Korėją (9 procentai).

Teigiamą nuomonę apie Ukrainą išsakė 52 procentai tyrimo dalyvių.

Nuodus galėjo pagaminti tik Rusija

Londonas (15min.lt) – Radioaktyvi medžiaga, kuria buvo nužudytas vienas aršiausių Vladimiro Putino kritikų Aleksandras Litvinenka, veikiausiai buvo paimta iš itin saugomos „Avangard“ jėgainės Sarove.

Britų fizikas Norman Dombey rašytiniame liudijime A. Litvinenkos byloje teigia, kad polonis-210 buvo paruoštas labai gerai saugomoje jėgainėje Sarove, Rusijoje. „Avangard“ A. Litvinenkos nužudymo metu 2006 metais buvo vienintelis komercinis polonio-210 gamintojas visame pasaulyje. Nors JAV, Kanada ir Kinija gamino polonį 1950–1980 metais, jo komerciniai gamintojai pamažu išnyko. Visi, išskyrus „Avangard“.

Galimybė paversti polonį-210 į tir-

pią formą buvo būtina A. Litvinenkos nužudymui. JAV Branduolinės priežiūros komisijos teigimu, polonis-210 skleidžia alfa radiaciją, kuri negali prasiskverbti per popierių ar odą iš išorės.

Tačiau, jeigu polonis-210 yra praryjamas arba jo įkvepiama, ir nedidelio kiekio yra mirtini. Jis staigiai pažeidžia organus, DNR, imuninę sistemą.

Šios polonio-210 savybės padaro jį mirtinu nuodu. Bet medžiaga nekenkia tiems, kas ją perduoda, tik tiems, į kieno organizmą jis patenka.

Didžioji Britanija tiki, kad A. Litvinenka, pabėgęs nuo FSB, buvo nužudytas Rusijos valdžios viename Londono viešbutyje.

Ispanijoje rasti Cervantes palaikai

Madridas (BNS) – Viename Madrido vienuolyne kovo 16 d. buvo ekshumuoti Ispanijos nacionalinio literatūros grand Miguel de Cervantes Saavedra palaikai, praėjus beveik 400 metų po rašytojo mirties.

Antropologas Francisco Etxebarria sakė, kad jo komanda vienos vienuolyno kriptos nišoje atpažino „kai kurias liekanas, priklausančias Miguel de Cervantes“, romano „Don Kichotas“ (Don Quixote) autoriui, kuris mirė 1616 metais, praėjus savaitei po britų dramaturgo William Shakespeare mirties.



VERSLO NAUJIENOS

Lietuvos ūkis per 25 metus

Kokia Lietuva pasitiko 1990 m. kovo 11-ąją ir kokia ji dabar, praėjus ketvirčiui amžiaus? Lietuvos statistikos departamentas pateikia statistinę informaciją, atspindinčią ekonominius ir socialinius pokyčius šalyje. 1990 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 mln. 694 tūkst., 2015 m. pradžioje – 2 mln. 922 tūkst. Gyventojų skaičius per 25 metus sumažėjo penktadaliu. Gyventojų dalis mieste ir kaime išliko panaši.

Per 25 nepriklausomos Lietuvos metus (1990–2014) gimė 908,6 tūkst. kūdikių. Bendrasis gimstamumo rodiklis (gimusiųjų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų) 1990 m. sudarė 15,4, 2014 m. – 10,7. Vaikų iki 18 metų amžiaus skaičius 1990 m. pradžioje sudarė 997 tūkst., 2015 m. pradžioje – 525 tūkst., senjorų (65 metų ir vyresnių) 1990 m. pradžioje buvo 399 tūkst., 2015 m. pradžioje – 547 tūkst.

1990 m. populiariausios lengvųjų automobilių markės buvo sovietinės gamybos: „VAZ” ir „Moskvič”. Dabar populiariausios yra vakarų gamintojų markės: „Volkswagen”, „Audi”, „Opel”, „Ford”, „Reno”. 1 tūkst. gyventojų 1990 m. teko 129 individualieji lengvieji automobiliai, 2013 m. keturis kartus daugiau – 562. Keliskart padidėjęs individualių automobilių skaičius ir sumažėjęs viešuoju transportu vežtų keleivių skaičius rodo pakitusius gyventojų įpročius. 1990 m. viešuoju transportu mieste vežta 777,5 mln. gyventojų, 2014 m. – 341,2.

Per 1994–2014 m. laikotarpį minimalioji mėnesinė alga padidėjo 17,8 karto ir 2014 m. sudarė 292 EUR (1994 m. – 16,4 EUR). Minimaliosios mėnesinės algos ir vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio santykis 1994 m. sudarė 17,4 proc., 2014 m. – 43,2 proc.

Per dvidešimt metų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje padidėjo 7,2 karto ir 2014 m. sudarė 676,4 EUR (1994 m. – 94,2 EUR): valstybės sektoriuje išaugo 6,7 karto ir 2014 m. sudarė 720,1 EUR (1994 m. – 107,4 EUR), privačiajame – 7,9 karto ir 2014 m. sudarė 654 EUR (1994 m. – 82,5 EUR).

Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis šalies ūkyje 2014 m. sudarė 526,5 EUR ir, palyginti su 1994 m., padidėjo 7,2 karto (1994 m. buvo 72,7 EUR). Realusis darbo užmokestis šalies ūkyje per dvidešimt metų išaugo 2,4 karto. Lėtesnį realiojo darbo užmokesčio augimą lėmė augusios vartojimo prekių ir paslaugų kainos.

Per 1994–2014 m. laikotarpį vidutinis darbuotojų skaičius šalies ūkyje sumažėjo 12,9 proc., arba 180,2 tūkst.

2014 m. IV ketv., palyginti su 1994 m. tuo pačiu laikotarpiu, už vidutinį šalies ūkio neto darbo užmokestį buvo galima įsigyti daugiau: 506 kg – smulkaus baltojo cukraus, 321 litrų – pasterizuoto pieno (2,5 proc. riebumo), 115 kg – kiaulienos kumpio be kaulo, 83 kg – ruginių miltų duonos, 78 kg – aukščiausios rūšies virtos dešros, 66 kg – jautienos kumpio be kaulo, 36 kg – sviesto (82–82,5 proc. riebumo), 31 litrą – 40 proc. alk. degtinės.

Kaip ir nepriklausomybės atkūrimo pradžioje, didžiausia gyventojų piniginių vartojimo išlaidų dalis tenka maisto produktams ir nealkoholiniams gėrimams, tačiau ši dalis sumažėjo beveik perpus (1992 m. ji sudarė 44,8 proc., 2015 m. – 24,7 proc. visų piniginių vartojimo išlaidų). Lietuvos gyventojai mažesnę nei 1992 m. išlaidų dalį skiria alkoholiui ir tabakui, drabužiams ir avalynei, būsto apstatymui, įrangai ir namų priežiūrai bei viešbučiams, kavinėms ir restoranams, bet žymiai didesnę – transportui, būstui, elektrai, dujoms ir vandeniui, sveikatos priežiūros, poilsio ir kultūros bei ryšių prekėms ir paslaugoms.

Pastebimai pagerėjo ne tik Lietuvos piliečių gyvenimo kokybė, augo tiesioginės užsienio investicijos.

Nuo 1997 m. galima stebėti, kiek tiesioginių užsienio investicijų sukaupta Lietuvoje, kokios šalys investavo. 1997 m. Lietuvoje buvo investuota 1206 mln. eurų. Daugiausia investavo JAV, Švedija, Vokietija. Šiuo metu sukauptosios tiesioginės užsienio investicijos sudaro 11836 mln. eurų. Pagrindinės šalys investuotojos yra Švedija, Vokietija ir Nyderlandai.

Ekonomika.lt

„Ryanair” skris ir į JAV



keliaujantys į Europą. Todėl tokias tendencijas vertiname kaip loginį žingsnį Europos rinkoje”, – sakė vienas iš vadovų.

Bendrovė tikisi pasiūlyti galimybę oro keliu sujungti 12–14 Europos miestų su tiek pat JAV miestų.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų kovo 18 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,94 EUR
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,72 EUR
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,74 EUR
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,39 EUR
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,69 EUR

Kodėl verslas emigruoja iš Lietuvos

Lietuva versli šalis, kurios žmonės darbštūs. Tačiau Lietuvoje opi problema yra emigracija. Kartais emigruojantys verslūs žmonės perkelia savo verslus į užsienį. „Laisvosios bangos” radijo laidoje buvo diskutuojama, ar verslo emigracija iš Lietuvos yra dažnas reiškinys, kokios priežastys lemia emigraciją ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad situacija pasikeistų.

„Man atrodo, kad reikia žiūrėti į priežastis ir į pačią tendenciją. Lietuvos ekonomikos tyrimo duomenimis, jeigu žiūrėtume 2008–2012 metus ir koks įmonių skaičius arba su kokiomis apyvartomis išsikėlė – tai yra augimo tendencija. Ši tendencija neramina ir tai verčia mus galvoti apie šio reiškinio priežastis. Pirmiausia tai apmokestinimo dalykai – užsienyje verslininkai randa palankesnę mokestinę bazę arba palankesnius mokestinius tarifus. Tai reikia vertinti labai rimtai,” – tvirtino Lietuvos laisvosios rinkos instituto vyresnysis ekspertas Vytautas Žukauskas.

Lietuvos pramonininkų konfederacijos Ekonomikos ir finansų departamento vadovas Sigitas Besagirskas teigė, kad dažnai sutinkamas toks variantas, kai verslas vyksta Lietuvoje, o mokesčiai yra sumokami kitai šaliai, kur įregistruota įmonė. „Verslas nori sutaupyti, todėl savo motinines įmones iškelia į kitas šalis,” – sakė S. Besagirskas.

Radijas „Laisvoji banga”

„Google” Lietuvoje atidaro padalinį

Interneto paieškos ir skaitmeninės rinkodaros milžinė „Google” skelbia apie biuro Lietuvoje atidarymą. Į biurą, kurį planuojama atidaryti jau šiomet, ketinama perkelti dalį darbuotojų, dirbančių su stambiais klientais ir partneriais Baltijos šalyse.

Pasak Verslo plėtros vadovo Baltijos šalims Vytauto Kubiliaus, „Google” mato galimybes visame Baltijos regione ir jau ilgą laiką didino darbui su partneriais regione skiriamus resursus. Jis pabrėžia, kad Lietuvoje dirbs nedidelė komanda, kuri glaudžiai bendradarbiaus su kolegomis Latvijoje, Estijoje bei kitose šalyse.

„Investuotojų forumo” vykdomoji direktorė Rūta Skyrienė sakė, kad nors ši investicija ir nėra ta, kokia galėjo būti, tačiau ji vis tiek teikia vilties. „Investuok Lietuvoje” žiniomis, į biurą ketinama perkelti dalį darbuotojų, dirbančių su stambiais klientais ir partneriais Baltijos šalyse, o apie naujų lietuvių darbuotojų priėmimą kol kas nekalbama.

„Ta investicija galbūt nėra tokia, kokia ji galėjo būti, prisiminus, ką jie čia planavo, bet vis tiek reikia pasveikinti ‘Investuok Lietuvoje’ su tokia sėkminga pasaulinės gigantės pritraukimo pradžia. Tai galėjo būti didelis duomenų centras, bet gal atėjus čia, pamačius geras investavimo galimybes, pamačius, kad tai yra šalis, turinti daug talentingų žmonių – atsiras nauji planai ateityje”, – kalbėjo R. Skyrienė.

Verslo konsultanto Ginto Umbraso teigimu, „Google” atėjimas yra labai palanki žinia tiek Lietuvai, tiek verslui Lietuvoje, tiek visai verslo kultūrai. Padirbę tokioje kompanijoje, žmonės, anot G. Umbraso, perima pasaulinės kompanijos kultūrą.

„Draugo” info

M. Dargužaitė vadovaus „Barclays” centrui Lietuvoje

„Barclays” naująja technologijų centro Lietuvoje (BTCL) vadove paskyrė Mildą Dargužaitę. Šių metų sausį lietuvaite pradėjo dirbti „Barclays” centrinėje būstinėje Londone ir šiuo metu eina Globalių technologijų infrastruktūros paslaugų (GTIS) direktorės pareigas. Ji prisidėjo prie globalios GTIS transformacijos diegiant naujas efektyvaus valdymo ir technologijų strategijas bei užtikrinant, kad „Barclays” taptų geriausiu finansinės technologines paslaugas tiekiančiu banku.

Naująsias pareigas M. Dargužaitė pradės eiti nuo kovo 30-osios ir pakeis laikinąjį „Barclays” technologijų centro Lietuvoje vadovą Mariano Andrade Gonzalez, šias pareigas ėjusį nuo 2014-ųjų spalio. M. A. Gonzalez toliau eis „Barclays” globalaus žmoniškųjų išteklių paslaugų centro Lietuvoje vadovo pareigas.

Nuo įsikūrimo Lietuvoje 2009 m. BTCL sparčiai augo ir tapo neatsiejama tarptautinio banko „Barclays” dalimi. Šiuo metu čia dirba per tūkstantį profesionalų.

M. Dargužaitė 7 metus dirbo „Goldman Sachs” New Yorke, kur ėjo viceprezidentės pareigas ir vadovavo Ilgalaikių išteklių paskirstymo komandai Investicijų valdymo skyriuje. Prieš tai ji dirbo analitike „Donaldson, Lufkin and Jenrette” investicinės bankininkystės skyriuje. M. Dargužaitė taip pat buvo „Investuok Lietuvoje” vadovė ir ūkio ministro patarėja.

ELTA



Milda Dargužaitė Dainiaus Labučio nuotr.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

„Dainavos“ koncertas – kažkas naujo ir neįprasto

Atkelta iš 1 psl.

Į koncertą, pavadintą „Iš arti ir iš toli“, susirinko pilna salė žiūrovų. Turbūt daugelį traukė džiaz pianisto Artūro Anusausko, atvykusio iš Lietuvos, pasirodymas. Artūras Anusauskas, galima sakyti, koncertą ir pradėjo. Pirmas kūrinys – Vytauto Klovos harmonizuota lietuvių liaudies daina „Tylūs, tylūs vakariele“. Tylią įžangą pagrojo Artūras Anusauskas, švelniai improvizuodamas dainos melodiją. Po įžangos dainą gražiai sudainavo „Dainavos“ choras. „Dainavos“ choro vadovas Darius Polikaitis sumaniai išsprendė sunkų galvosūkį – kaip suderinti choro dainavimą su džiaz pianisto improvizacijomis? Reikia pasakyti, kad Polikaičio vadovaujamam „Dainavos“ chorui ir pianistui Anusauskui pavyko atrasti muzikinę darną, jie kartu – choras ir pianistas – skambėjo labai darniai.

Koncertas buvo dviejų dalių, kiekviena jų buvo suskirstyta į tris mažesnes dalis. Pirma pasirodavo choras, kartais su solistėmis. Tada choras užleisdavo sceną džiaz improvizacijoms arba džiaz kūriniui. Po to choras vėl grįždavo į sceną ir padainuodavo kelias dainas – kartais su solistėmis, kartais su instrumentalistų palyda. Pirmoje koncerto dalyje vyravo lietuvių kompozitorių dainos. Antrą dalį sudarė kitataučių kompozitorių kūriniai.

Džiaz improvizacijų įterpimas koncertą pajavairino, todėl jis, bent man, neprailgo. Pirmoje koncerto dalyje tris improvizacijas fortepijonu atliko Artūras Anusauskas. – „Tylūs puota“ buvo nostalgiska, švelni. Antroji – „Upė nuotaka“ – jau greitesnė ir linksmesnė. Ši improvizacija buvo fortepijono ir būgnų duetas, čia būgnais ir cimbolais puikia grojo Aras Biskis. Programoje perskaitėme, kad Aras jau seniai koncertuoja kartu su Artūru Anusausku – iš tiesų, jautėsi judvieju „susigrojimas“. Jiems kontrabosu pritarė Dan Anderson. Improvizacijas užbaigė Anusauskas, pagrodamas greitą, linksmą, virtuozinį kūrinių, kurį jis



Dainuoja „Dainavos“ choras ir solistė Vakarė Petroliūnaitė. Akompanuoja violončelininkas David Forsman ir pianistė Lisa Kristina. Diriguoja Darius Polikaitis. J. Kuprio nuotraukos



Po koncerto gėlėmis apdovanoti pianistas Artūras Anusauskas ir dirigentas Darius Polikaitis.

pavadino „Veidrodėlis“. Jame jautėsi tango šokio ritmas.

Antros programos dalies džiaz intarpas buvo šiek tiek kitoks. Scenoje pasirodė keturi muzikantai – pianistas Artūras Anusauskas, būgnininkas Aras Biskis, violončelininkas David Forsman ir kontrabosininkas Dan Anderson. Jie keturiese atliko tris dalis kompozitoriaus Claude Bolling siuitos violončelei ir džiaz fortepijono trio. Tai džiaz įtakoje parašytas muzikinis kūrinys – ne improvizacija. Visi muzikantai naudojo partitūromis. Jis prasideda beveik kaip klasikinės muzikos kūrinys (pirmoji dalis net pažymėta – barokiniu ritmu). Tačiau netrukus muziką perima džiaz dvasia. Siuitos centre buvo violončelininkas David Forsman, kuris grojo profesionaliai, su patikėjimu. Nors muzikantams gaidų lapai kartais nukrisdavo, bet jie sugebėjo siuitą sugroti gyvai ir sklandžiai. Koncertą pajavairino ne tik džiaz intarpai, bet ir dvi jau-



Solistė Daina Fischer



Džiaz siuitą atlieka Artūras Anusauskas, David Forsman, Dan Anderson ir Aras Biskis.

nos solistės – sopranas Vakarė Petroliūnaitė ir mecosopranas Daina Fischer. Jos pasirodė abiejose programos dalyse. Abi solistės turi labai gražius, švariai skambančius balsus. Jų dainavimas su choru maloniai pajavairino atliekamas dainas. Žinoma, ir pats choras turi dainininkų, kurios gali atlikti solo partijas. Keliuose veikaluose solo partijas atliko dainavietės Rima Birutienė ir Greta Miškinienė.

Solistėms daugiau progų pasireikšti buvo antroje koncerto dalyje. Vakarė Petroliūnaitė kartu su choru atliko Mozarto „Laudate Dominum“. Vėliau Daina Fischer ir Vakarė Petroliūnaitė padainavo žinomą duetą iš

Offenbacho operos „Hoffmano pasakos“. Daina Fischer pradžiugino žiūrovus aistringa „Habanera“ iš Bizet operos „Carmen“, pritariant „Dainavos“ chorui. (Pasirodo, kad ne vien Čikagos lietuvių operos choras gali gerai atlikti operines partijas!). Solistės padainavo gan žinomas arijas ir atliko jas taip sklandžiai, kad buvo malonu klausytis. Joms profesionaliai akompanavo Lisa Kristina, kuri taip pat akompanavo ir chorui.

O pačiu „Dainavos“ choru tikrai reikia pasi-džiaugti. Turbūt kūrybingo vadovo dėka choras vis bando naujus veikalus, vis stengiasi tobulėti. Pirmoje koncerto dalyje „Dainavos“ choras su-dainavo daug lietuvių kompozitorių dainų, bet tai buvo ne paprastos liaudies dainos, o kartais labai sumaniai ir išradingai sukomponuoti liaudies dai-nų motyvais pagrįsti muzikiniai kūriniai. Tokius veikalus tinkamai atlikti reikia ne tik muzikinių gabumų, bet ir daug repeticijų. Pavyzdys gali būti Vaclovo Augustino aranžuota liaudies daina „Anoj pusėj Dunojėlio“. Čia chorui kai kur reikėjo dainuoti disonansą ir tada staiga vėl grįžti į har-



„Dainavos“ choristė Rima Birutienė atlieka solo partiją.

moniją. Nelengva tai padaryti, bet „Dainavos“ cho-ras sugebėjo. Pirmos dalies veikalus parašė arba aranžavo šie kompozitoriai: Vytautas Klova, Ro-bertas Varnas, Vaclovas Augustinas, Kristina Va-siliauskaitė, Robertas Semeniukas, Giedrius Svi-lainis. Iš jų, tik pirmieji du yra, galima sakyti, se-nosios kartos. (Klova gimęs 1926 m., Varnas – 1930 m.) Kiti – jau vidurinėsios ir jaunesniosios kar-tos lietuviai kompozitoriai, sugebantys į tradici-nes liaudies dainas įnešti dabartinių laikų muzi-kos elementų.

Antroje dalyje choras parodė ir savo lingvis-tinius gabumus. Pirmieji trys veikalai buvo dai-nuojami lotynų kalba. Įdomu, kad pirmo veika-lo, elegijos „Odi et amo“ kompozitorius yra jaunas „Dainavos“ choro narys Martynas Matutis. Gra-žu, kad chorui padainavus Matučio sukurtą ele-giją, dirigentas Darius Polikaitis pakvietė Matutį į priekį nusilenkti žiūrovams. Po trijų lotyniškų tekstų dainaviečiai padainavo prancūziškai. La-bai jautriai ir lyriškai nuskambėjo kompozitoriaus Morten Johannes Lauridsen kūrinys „Dirait-on“. Ir, bent man taip atrodė, prancūziškų žodžių ta-rimas buvo be priekaištų. Solistės taipogi sklاندžia prancūziška tarsena atliko operų arijas. O koncerto pabaiga savotiškai sujungė lietuvius su Prancūzija ir Ispanija. Daina Fischer ir „Daina-vos“ choras atliko prancūzo kompozitoriaus Georges Bizet „Habanerą“ iš ispaniškos operos „Car-men“, o solistės, choras ir muzikantai – prancū-zų kompozitoriaus Maurice Ravel ispaniško šokio „Bolero“ aranžuotę. Prie muzikantų čia prisidė-jo ir Aleksas Gylis, grodamas ksilofonu. Nežinau, ar Ravel būtų pritaręs tokiam jo kūrinio atlikimui. „Bolero“ yra skirtas pilnos sudėties orkestrui su būgno palyda. Tačiau „Dainavos“ choras čia perėmė orkestro partiją, kai kur juokingai skan-duodamas garsus. Tai buvo linksmas, nuotai-kingas „Bolero“, gal net su humoro žiupsneliu.

„Dainavos“ ansamblio tradicija yra kiekvie-ną koncertą užbaigti daina „Kur giria žaliuoja“. Šią tradiciją dainaviečiai išlaikė, bet... netradi-ciškai. Dainą „Kur giria žaliuoja“ pradėjo Artū-ras Anusauskas, grodamas švelnią šios dainos improvizaciją. Tada solistės Daina Fischer ir Va-karė Petroliūnaitė padainavo pirmutinius dainos posmus. O galiausiai išijungė visas „Dainavos“ choras. Taip pasibaigė įdomus, neįprastas, įvai-rus, daugialypis pavasarinis „Dainavos“ an-samblio koncertas.

Lietuvių Fondo suvažiavimui besiruošiant

Gegužės 2 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks Lietuvių Fondo narių metinis suvažiavimas. Suvažiavimo metu bus renkami 5 (penki) nariai (direktoriai) į LF tarybą trejų metų kadencijai ir 3 (trys) nariai į Kontrolės komisiją vienerių metų kadencijai. Kovo 17 d. „Draugo“ laidoje supažindiname jus su kandidatais į LF tarybą. Šiandien pristatome as-menis, iki š. m. vasario 15 d. pareiškusius norą kandidatuoti į LF kontrolės komisiją. Taip pat primena-me, kad kandidatai į LF tarybą ir Kontrolės komisiją galės būti siūdomi ir LF narių metinio suvažiavimo metu. Suvažiavime pasiūlyti kandidatai turės prisistatyti ir atsakyti į pateiktus klausimus.

Kandidatai į LF kontrolės komisiją

Alina Akulič

Esu LF narė. So-cialinio darbuotojo bakalauro laipsnį įgi-jau Klaipėdos uni-versitete, verslo ad-ministravimo ma-gistro laipsnį (spe-cializacija – projektų valdymas) DeVry uni-versitete, Downers Grove. Šiuo metu dir-bu Lietuvos Respub-likos generaliniame konsulate Čikagoje. Kadangi LF kontro-lės komisijos veikla neapsiriboja tik finan-siniu auditu, tikiu, jog studijų metu įgytas žinias galėsiu pritaikyti gerinant LF veiklą.

Nors JAV gyvenu dar neseniai, ta-čiau gerai suprantu svetur gyvenančių lietuvių tautinio identiteto išlaiky-mo svarbą, todėl manau, jog LF veik-las indėlis lietuviybės puoselėjimui, skiriant finansinę paramą įvairioms lie-tuviškos organizacijoms bei remiant studijuojantį jaunimą, yra nepaprastai vertingas. Ypač tai supratau metus padir-bėjusi LF kontrolės komisijoje. Buvau ir LF stipendininkė, todėl noriu prisidėti prie Lietuvių Bendruomenės stiprinimo ir lietu-viško identiteto išsaugojimo.



Dana Rugienius

Esu daug girdė-jusi apie gražius Lie-tuvių Fondo darbus, tad, padirbėjusi vie-nerius metus LF kontrolės komisijo-je, šiais metais nuta-riau vėl į ją kandi-datuoti. Esu baigusi verslo administravi-mo bakalauro studi-jas Michigano uni-versitete (Universi-ty of Michigan). Il-gametė mano darbo patirtis apskaitos ir finansų valdymo srityje labai įvairi: pirmuosius įgūdžius įgijau dirbdama akcinėse ben-drovėse, vėliau – privačiose įmonėse. Tikiu, mano patirtis, sukaupta per 20 darbo metų, man pravers dirbant LF kontrolės komisijoje.

Nuolat dalyvavau ir tebedaly-vauju Detroito ir Čikagos lietuviškų bendruomenių veikloje. Šuo metu esu labai aktyvi ateitininkų, lietuvių meno ansamblio „Dainava“ narė bei

Dainavos stovyklos pirmininkė. Šias ir daugelį kitų organizacijų, kuriose aš daly-vavau, remia Lietuvių Fondas. Būsiu dėkinga, jei man bus suteikta galimybė pasitarnauti šiai gar-bingai organizacijai ir dirbti joje.



Rimas Kapačinskas

Mane į Lietuvių Fondo narius įrašė tė-vai. Beveik visas mano gyvenimas su-sijęs su lietuviškomis organizacijomis, ku-rias remia LF. Baigiau Maironio lituanistinę mokyklą, esu skautas, šokau lietuvių tauti-nių šokių grupėje, da-lyvauju lietuviškuose renginiuose. Matant, kiek Lietuvių Fondas aukoja lietuvybei ir lietuviškos organizacijos, man pačiam kyla noras padirbėti šioje organiza-cijoje, mat jaučiu didelį dėkingumą už didelius Fon-do darbus išlaikant lietuviybę, remiant JAV Lie-tuvių Bendruomenės ir lietuviškų organizacijų pro-jektus. Išgirdęs, kad galima kandidatuoti į LF Kontrolės komisiją, nutariau pasiūlyti savo kan-didatūrą. Jei būsiu išrinktas, savo konkrečiais dar-bais galėsiu prisidėti prie gražios LF veiklos.

2013 metų pavasarį baigiau Tulane universitetą (Tulane University), kur apsigyniau finansų ma-gistro laipsnį ir tapau kvalifikuotu finansų spe-cialistu. Po universiteto baigimo dirbu „Pricewa-terhouseCoopers“ kompanijoje buhalteriu.

Manau, kad mano darbo patirtis ir išsilavini-mas padėtų man rengiant ir tvarkant LF finansus, galėčiau konsultuoti finansiniais ir apskaitos klausimais. Būdamas prekybos auditorius aš su-prantu finansinės veiklos svarbą ir, manau, kad ga-lėčiau padėti LF sėkmingai plėtoti šią veiklą.



Rūta Stropus

Mano tėvai Vla-das ir Aldona Stropai buvo Lietuvių Fondo rėmėjai. Jiems iške-liavus Anapilin, aš tę-siu jų darbus. Šiuo metu dirbu Illinojaus valstijos generalinėje prokuratūroje, kur ku-ruoju lygių įdarbini-mo galimybių klau-simus.

Augdama Čikago-je buvau aktyvi JAV Lietuvių Bendruomenės narė: lankiau Donelaičio lituanistinę mokyklą, Pedagoginį institutą, daly-vavau įvairių organizacijų veikloje, šokau „Gran-dyje“. Čia išmokau bendradarbiavimo bei derybų meno, pradėjau suprasti kitų žmonių nuomones ir norus. Noriu, kad ir mano sūnus perimtų lietu-viškas tradicijas, todėl vedu jį į lituanistinę mo-kyklą.

Fondo misija – remti lituanistinį švietimą, kul-tūrą, mokslą, meną, tad suprantamas Fondo noras kuo ilgiau tęsti veiklą, kad ji būtų perduodama iš kartos į kartą. Ne iš nuogirdų žinau apie LF pa-ramą jaunimui. 1987 m. gavau LF stipendiją, kuri leido sėkmingai tęsti studijas (1989 m. įgijau teisės daktaro laipsnį). Kaip teisininkė suprantu, kad no-rint, jog LF sėkmingai gyvuotų, būtina ne tik iš-laikyti struktūrą, bet ir teisiškai tvarkyti veiklą. Norėčiau prisidėti prie Fondo išlaikymo, todėl ir kandidatuoju į LF kontrolės komisiją.



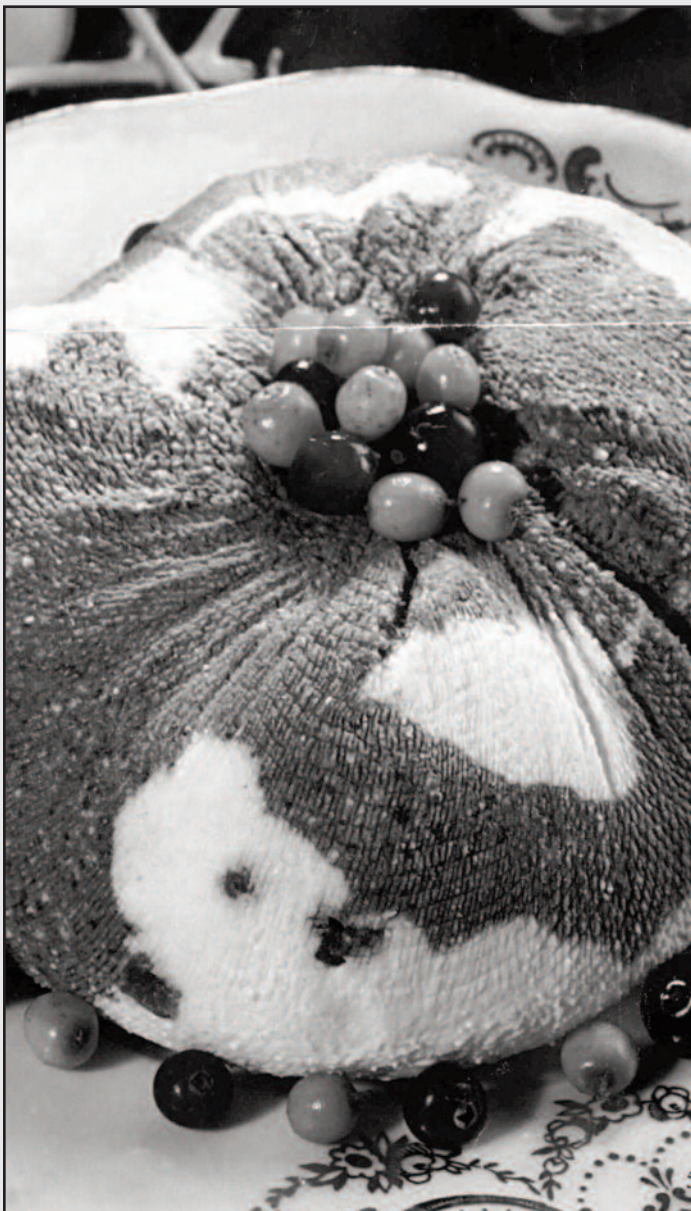
MANO VIRTUVĖ

SALDŽIAM VELYKŲ STALUI

Velykų boba, saldi varškė ir tradicinė „Pascha“ – desertai, be kurių sunkiai įsivaizduojamas saldus Velykų stalas. Šiandieną – keli Velykų sūrio receptai.

10 patarimų, kaip pagaminti skanų virtą Velykų sūrį

1. Varškė turi būti šviežia, sausa, geriausia – naminė.
2. Sūrį reikia gaminti iš anksto – geriausia prieš 3 dienas.
3. Iš pradžių paruoškite produktus. Rinkitės šviesios spalvos razinas be kauliukų. Jas nuplaukite, apdžiovinkite (skanios išmirkytos konjake ar rome). Riešutus paskrudinkite sausoje keptuvėje, nulupkite karčius lukštelius ir sukapokite. Sviestą išsukite (bet ne tirpinkite).
4. Varškę sumalkite arba pertrinkite per sietelį – sūris bus dar puresnis. Kiaušinių trynius atskirkite nuo baltymų. Atskirai išplakite baltymus su puse cukraus. Trynius gerai ištrinkite su likusiu cukrumi ir vanile.
5. Viską sumaišykite: į varškę krėskite sviestą, jį išmaišę – trynius, tada grietinę, riešutus, razinas, tarkuotas apelsinų žieveles. Galiausia sukrėskite kiaušinio baltymus ir atsargiai išmaišykite.
6. Indą su mase dėkite į puodą su vandeniu ir virkite apie valandą, visą laiką gerai maišydami. Virkite, kol išsiskirs išrūgos.
7. Kai varškės masė pravės, krėskite ją į sūrmaišį arba vyniokite į marlinę medžiagą, užriškite ir dėkite į dubenėlį. Palikite parai. Vis išsiskiantį skystį nupilkite.
8. Kitą dieną ryšulėlį dėkite tarp dviejų lentelių ir prislėkite. Palikite parą ar pusantros vėsioje vietoje.
9. Išėmę sūrį iš sūrmaišio, dėkite jį į lėkštelę. Sūris bus pakankamai kietas, galėsite jį pjaustyti peiliu.
10. Jei norite pagaminti mažą sūrį kaip dovanėlę savo artimiesiems, tuomet paruoštą varškę krėskite į mažas formas. Tam tiks vienkartinės stiklinaitės. Subadykite jas žirkklėmis, kad skystis galėtų netrukdoma varvėti, įtieskite į kiekvieną stiklinaitę nedidelį marlės gabaliuką ir krėskite po kelis šaukštus masės.



Tradicinis sūris

1 kg varškės (apie 2 sv),
100–200 g (3,5 – 7 oz) cukraus, keli šaukšteliai vanilės,
200 g (7 oz) sviesto,
200 ml (stiklinė) grietinės arba riebios grietinės lės,
5 kiaušiniai,
200 g (7 oz) razinų,
100 g (3,5 oz) lazdyno riešutų,
keli šaukštai tarkuotų apelsinų žievelių.

Rausvas sūris

Vietoj cukraus prieš slėgdami pridėkite 100–200 ml (0,5 – 1 stiklinę) tirštos aviečių uogienės – sūris bus gražios rausvos spalvos.

Sūris su pistacijomis

Jei nemėgstate saldaus sūrio, vietoj razinų ir lazdyno riešutų dėkite 200 g (7 oz) pistacijų, o cukraus – ne daugiau kaip 50 g (1,5 – 2 oz), taip pat gardinkite geru žiupsniu druskos ir plikytais kmykais.

Karališkas Velykų sūris

250 g (pusė svaro) sviesto, 4 virti tryniai,
100 g (3,5 oz) šokolado plytelė,
100 g (3, 5 oz) pjaustytų migdolų,
100 g (3,5 oz) razinų,
3/4 stiklinės cukraus pudros,
20 g (0,5 – 1 oz) vanilinio cukraus.

Varškę ir trynius gerai ištrinkite ar sumalkite. Razinas nuplikykite verdančiu vandeniu. Šokoladą smulkiai sutarkuokite. Sviestą ištrinkite su cukraus pudra, tada krėskite varškę ir vanilinį cukrų. Masę padalinkite pusiau.

Vieną pusę išmaišykite su tarkuotu šokoladu, o kitą – su razinomis ir migdolais. Ant drėgnos marlės pakaitomis dėkite varškės mišinius ir formuokite apvalų kepaliuką. Marlės kampus suriškite, perkelkite ant lentelės, prispauskite kita lentele ir per naktį laikykite šaldytuve. Tiekite papuoštą mėgstamais vaisiais ar uogomis.

Šį sūrį esu gaminusi ne kartą – labai skanus, jei naudosite kokybišką saldaus pieno varškę. Ir, žinoma, labai dekoratyvus! Kitą kartą pakalbėsime apie tai, kaip išsikepti Velykų bobą.

Jūsų Indrė

„Draugo“
prenumeratoriai gali
skaityti
„DRAUGA“
internete be jokio
papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų
parašyti apie tai
administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei
slaptažodį.
Skaitykite
„Draugą“ greičiau!

ATLANTIC
Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA

Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

NAUJA

Biomed 380 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

NAUJA

Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430

NAUJA

Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

NAUJA

Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

Lithuanian Plaza 9821 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

Kunigaikščių Užėja 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Eurus Dell 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Vydūno fondo ir Vydūno draugijos premija

RIMA PALIJANSKAITĖ

Vydūno fondas (Youth Fund, Inc. Lemont, Illinois) Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Vydūno draugija (Lietuva), norėdami pagerbti žymų Mažosios Lietuvos kultūros veikėją, Akademinio skautų sąjūdžio Garbės narį humanistą, filosofą, rašytoją Vydūną ir siekdami paskatinti mokslinius tyrimus vydūnistikos srityje, įsteigė Vydūno vardo premiją. Vydūno draugijos ir Vydūno fondo sutartis buvo pasirašyta 2014 m. birželio 30 d. Vilniuje (Vydūno draugijos būstinėje), į Lietuvą atvykus Vydūno fondo (JAV) sekretorei Vidai Brazaitytei. Susitikime su Vydūno draugijos nariais ji pabrėžė, jog Vydūno fondas yra įsteigęs ne vieną vardinį apdovanojimą Lietuvos universitetų studentams, tačiau Vydūno vardo premijos iki šiol nebuvo.

Šis apdovanojimas skirtas Lietuvos universitetų studentams, puikiai ir labai gerai apgynusiems bakalauro, magistro darbus ir daktaro disertacijas vydūnistikos srityje. Konkurse gali dalyvauti filosofijos, religijotyros, literatūrologijos, kalbotyros, menotyros, sociologijos, kultūrologijos, istorijos, etnologijos, knygotyros, žurnalistikos, edukologijos, psichologijos, politologijos, sveikatos (medicinos) mokslo studijų sričių studentai. Taip pat gali būti pristatomi ir kaip magistro darbai apginti dailės, muzikos, kino kūriniai, režisuoti spektakliai bei aktoriniai vaidmenys.

Pirmosios Vydūno fondo ir Vydūno draugijos premijos laureate tapo Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto absolventė Skaistė Austėja Budrevičiūtė. Apdovanojimas buvo skirtas už Vokiečių filologijos katedroje atliktą ir 2014 m. apgintą, labai gerai įvertintą baigiamąjį bakalauro darbą *Vydūno veikalo „Septyni šimtmečiai vokiečių ir lietuvių santykių“ receptija Lietuvoje ir Vokietijoje*.

Premija buvo įteikta 2014 m. gruodžio 13 d. Vilniuje vykusiame Vydūno bendražygės Martos Raišukytės 140-ųjų gimimo metinių minėjime. Atsiimdama apdovanojimą, Aistė Budrevičiūtė tvirtino, jog ši Vydūno fondo ir Vydūno draugijos iniciatyva yra itin svarbi. Pasak Aistės, Vydūnas yra vertas mokslinių darbų, tyrinėjimų ir diskusijų, o tokia premija, toks įvertinimas yra didelė paskata to imtis, o vėliau – tęsti ką pradėjus. Ji mano, jog Vydūno mintys itin aktualios šiandieninei Lietuvai, todėl jai norėtųsi, kad jos plėstųsi, augtų, įkvėptų ir kitus žmones. Kita vertus, Vydūno žinia, Aistės teigimu, yra įpareigojanti: „jis visuomet kviečia veikti pačiam, būti aktyviam doros skleidėjui“.

Po iškilmingo renginio paprašė Aistę pasikalbėti – rūpėjo daugiau sužinoti apie jos kelią į Vydūną ir apie patį darbą. Vydūnas nėra itin žinomas ir populiarus tarp studentų, tad pirmiausia norėjo sužinoti, kodėl ji ryžosi rašyti bakalauro darbą būtent iš vydūnistikos. Į tai Aistė atsakė:

– Jaučiuosi taip, tarsi Vydūnas mano gyvenime būtų buvęs visada, nors rimtai jį skaityti pradėjau vos prieš keletą metų. Jo knygas mano mama laikė tarsi šventenybes, jas skaitė ir citavo dar man visai mažai esant. Likimas pasisuko taip, kad įstojau į vokiečių filologijos ir švedų kalbos studijas Vilniaus universitete, o kai atėjo metas rinktis bakalauro darbo temą, supratau, kad norisi kai ko daugiau, nei įprasti kalbos ar literatūros tyrinėjimai, – norisi to, kas būtų svarbu man pačiai ir turėtų prasmingą išliekamąją vertę. Vydūno paveikslas iškilo prieš akis tarsi savaime. Labai nudžiugau radusi jo vokiškai parašytą veikalą „Septyni šimtmečiai vokiečių ir lietuvių santykių“ – jis tapo ne tik raktu į vokiškąjį kontekstą, nuo kurio negalėjau nutolti savo darbe, bet ir atspindėjo mano pačios gyvenimo situaciją: gyvenama viena koja Vienoje, Austrijoje, o kita – Vilniuje, ir atradusi savo gyvenimo draugą būtent vokiečių tautoje, pati norom nenorom savo kailiu patyriau tuos „vokiečių ir lietuvių santykius“ ir tapau savotiška jų tęsėja bei tyrinėtoja. Su draugu kartu skaitėme Vy-



Vydūno draugijos būstinėje po sutarties pasirašymo (centre prie stalo – Vida Brazaitytė ir Rima Palijanskaitė).

Tomo Staniko nuotr.



2014 m. premijos laureatė Skaistė Austėja Budrevičiūtė.

Angelės Šarlauskienės nuotr.

dūną, diskutavome, ginčijomės, žavėjomės juo ir žemai lenkėme galvas.

– Kokių tikslų siekėte rašydama šį darbą, ir kokie buvo didžiausieji sunkumai, nustebimai ar atradimai?

– Savo darbe ypatingą dėmesį skyriau tokioms temoms, kaip gimtosios ir svetimos kalbos vaidmuo žmogaus gyvenime, vokiečių ir lietuvių mentaliteto ypatumai bei taikaus tautų sugyvenimo galimybės ir prielaidos. Darbo rašymas paskatino mane domėtis lietuviškumo šaknimis, pajusti, mąstyti ir atrasti tai, kas mes esame ir kodėl esame būtent tokie. Tapau dar jautresnė subtiliam kalbos pajautimui, jos

gyvybinei energijai ir simbolinei reikšmei. Tačiau pati svarbiausia Vydūno žinia, mano manymu, yra jo kvietimas taikai ir bendradarbiavimui, draugystei ir atvirumui, o ne antagonistiniams pareiškimams, baimei ir susiskaldymui. Tikrasis žmoniškumas, t. y. kilnumas ir universaliosios etinės vertybės, privalo tapti mūsų *motto*, mūsų raktu į taikią ateitį, kurią turime kurti šiandien – vardan savęs, vardan savo vaikų, anūkų ir proanūkų, visos planetos ateities vardan. Savo doru gyvenimu, savo kilnia veikla Vydūnas liudijo šiuos principus – jo pareiškimai nebuvo sausa teorija, priešingai – jie buvo ir tebėra gyvi, todėl teikia peno ne intelektui, o visų pirma dvasiai, širdžiai.

– Ne vienas Vydūno kūrybos žinovas ir gerbėjas teigia, jog atradus Vydūną, jis tarsi jau „nebepaleidžia“ to žmogaus... Ar jaučiate jo asmenybės, jo minčių paveikumą, ir jeigu taip – kuo tai būtų galima paaiškinti?

– Vydūnistika – tai tarsi magnetinis laukas, prasmelkiantis visą prie jo prisilietusiojo gyvenimą, mąstymą ir pasaulėjautą. Tik tokiai sąveikai būtinas rezonansas: kad turėtų tikrą poveikį, Vydūno mintys turi atliepti pačio žmogaus savijautą bei daugiau ar mažiau įsisąmonintas nuostatas – tik tuomet jos tampa atsakymu į ilgesingą žmogaus širdies šauksmą – ilgesingą troškimą darnos, tvarkos, šviesos kūrybos, grožio.

Jūs – pirmoji Vydūno fondo ir Vydūno draugijos įsteigtos premijos laureatė. Vydūno draugija tikisi, kad artėjant Vydūno 150-ųjų gimimo sukakčiai, susidomėjimas kūrybiniu Vydūno palikimu Lietuvoje augs. Ko norėtumėte palinkėti bakalauro ar magistro studijų studentams, savo baigiamojo darbo tema ketinantiems pasirinkti temą iš vydūnistikos?

– Visiems, jau prisilietusiems prie Vydūno palikimo ar dar tik ketinantiems imtis darbų vydūnistikos tema, norėčiau palinkėti klausyti savo širdies balso ir neleisti jo užgožti abejonei. Vydūnas šiandien yra aktualesnis negu bet kada anksčiau. Pasaulis dabar skaldomas, kai tuo tarpu visų tautų žmonės būtų užhipnotizuoti, miegantys, nors juk kiekvienam iš mūsų slypi dieviškas pradas, šviesos pradas, kuris tenori stiebtis į šviesą. Leiskime Vydūno mintims atliepti mūsų vidinį žmoniškumo ir darnos poreikį. Būkime tie magnetai, kurie, vienijami šios didžios asmenybės šviesos, ir patys pritrauktų bei vienytų bendraminčius, šviesos skleidėjus. Nes kartu, susivieniję, žinantys, pasiryžę, mes galime nuversti kalnus...

SVEIKATA

Cheminės medžiagos mūsų buityje. Ar saugu jas naudoti?

ONA RADZEVIČIENĖ

Dauguma mūsų naudojame įvairius buitines chemijos produktus: skalbimo ir valymo priemones, ploviklius, šveitiklius, purškiklius, baliklius. Šios priemonės padeda palaikyti švarą ir tvarką mūsų namuose, pagreitina valymo darbus ir palengvina mūsų buitį. Tačiau naudojami cheminiai valikliai gali sukelti įvairių sveikatos problemų – diabetą, vėžinius susirgimus, pakenkti nervų sistemai, net gali tapti nutukimo priežastimi, pažeidus endokrininę sistemą. Cheminės buities priemonės silpnina imunitetą. Ypač jautrūs cheminėms valymo priemonėms yra vaikai, nėščios moterys, asmenys su jau susilpnėjusia imunine sistema.

Galimi cheminių medžiagų pavojai sveikatai

Mes valome butus, namus norėdami, kad jie gerai kvėpėtų ir būtų švarūs, bet oras, kuris prieš valymą buvo užterštas 4 kartus daugiau nei lauko oras, išvalius juos naudojant chemines valymo priemones, jis tampa užterštas daugiau nei 6–7 kartus. Buitinės chemijos priemonės, skirtos dezinfekcijai ir valymui daugiausiai yra sintetinės, jų pagrindinės sudedamos dalys veikia ne tik mikrobus, bet ir mūsų organizmus. Cheminiai preparatai negali būti visiškai saugūs. Jie visada kelia tam tikrą pavojų sveikatai, todėl yra labai svarbu juos teisingai pasirinkti ir saugiai naudoti.

Alergijas ir odos sudirginimus, įvairius odos uždegimus sukelia skalbimo bei valymo priemonės dėl jų sudėtyje esančių alergenų: kvapiųjų priedų, dažų, chloro junginių, vandenilio peroksido, karbonatų, optinių baliklių, audinių minkštiklių. Šios medžiagos dirgina ne tik odą, bet taip pat ir kvėpavimo takus. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į skalbimo priemones skalbiant vaikų rūbelius – vaikai yra labai jautrūs įvairioms cheminėms medžiagoms. Gali susilpnėti jų imunitetas, išsivystyti alerginiai odos pakenkimai, kvėpavimo organų ligos, tokios kaip bronchitas, bronchinė astma. Skalbinčius, ypač skalbiant vaikų rūbelius, patariama kelis kartus išskauti. Skalbant rankomis geriau ne naudoti automatinės skalbimo mašinoms skirtų skalbimo priemonių, nes jos sausina ir dirgina rankų odą.

Ypatingai kenksmingi sveikatai yra chloro junginiai, kurie plačiai naudojami kaip balinimo priemonė, o taip pat dezinfekcijos tikslams. Chloro junginiai dirgina odą, kvėpavimo takus, akių gleivines, gali sukelti niežulį, paraudimus, patekę į organizmą pakenkia kepenis ir inkstus, gali sukelti vėžinius susirgimus. Reaguodami su kitomis medžiagomis, turinčiomis savo sudėtyje amoniako, išskiria nuodingas chloramino dujas.

Ypač yra pavojingos koncentruotos orkaičių ir vamzdinių valymo priemonės. Jos gali nudeginti odą ir akių gleivines.

Purškiant langų valiklį reikia saugoti akis, nes šių valiklių sudėtyje esantis actas ir amoniakas gali stipriai sudirginti akių gleivinę, sukelti peršėjimą, graužimą, ašarojimą.



Baldų valikliuose esančios stipraus kvapo medžiagos (terpentinas, eteriai, esteriai) gali dirginti kvėpavimo takus, sukelti kosulį ar bronchų spazmus.

Valymo priemonės lengvai pašalina riebalus nuo valomo paviršiaus, tačiau tuo pačiu ir apsauginę riebalų plėvelę nuo mūsų odos. Oda sausėja, skeldėja, parausta, atsiranda mažytės žaizdelės, pro kurias gali patekti įvairūs mikroorganizmai.

Lakūs organiniai junginiai, esantys metalinių paviršių valikliuose, gali sukelti trumpalaikius regos sutrikimus, o naudojant ilgesnį laiką gali pažeisti nervų sistemą, odą, inkstus, akis.

Formaldehidas stipriai dirgina akis, gerklę, odą, plaučius, manoma, kad gali sukelti vėžinius susirgimus.

Kai kurios cheminės medžiagos, esančios buitines chemijos priemonių sudėtyje sukelia kraujagyslių išsiplėtimus, kas iššaukia migreninius skausmus. Taip pat gali būti stebimi virškinimo sistemos pakenkimai, tokie kaip seilėtekis, pykinimas, ko pasekoje jaučiamas nuovargis, stebimas padidintas nervų sistemos jautrumas.

Kaip apsisaugoti nuo kenksmingo buitinių chemijos poveikio?

➤ Pirkdami valymo bei skalbimo priemones, jei yra galimybė – rinkitės ekologines. Jose taip yra cheminių medžiagų, bet jos nėra tokios stiprios ir neturi ilgalaikio poveikio sveikatai.

➤ Rinkitės tas, kuriose nėra sintetinių cheminių medžiagų. Šiuo metu yra apie 72,000 sintetinių cheminių medžiagų, kurios gaminamos iš naftos ir akmens anglies dervų. Daugumos jų poveikis sveikatai – ūmus ar ilgalaikis – nėra patikrintas.

➤ Mažinkite perkamų valymo priemonių kiekį, nes daugelyje namų šiuo metu jų yra per daug.

➤ Laikykite valymo priemones jų pakuotėse, sandariai uždarytas, vieto-

se, kur nepasiekia vaikai.

➤ Naudokite valymo priemones, kurių pagrindinės sudedamos dalys yra: soda, citrinos sultys, actas, boraksas.

➤ Venkite valymo bei skalbimo priemonių, kurių sudėtyje yra chloro ar amoniako, kurie gana stipriai dirgina odą, o sumaišytos sukelia kenksmingų dujų susidarymą.

➤ Jei naudojate chemines medžiagas, sekite nurodymus, mūvėkite pirštines, apsauginius akinius, vėdinkite patalpas.

➤ Pasirinkite saugią valymo priemonę kiliminei dangai ir grindims, jei namuose yra mažų vaikų, nes jie ypač greitai gali prisikvėpuoti nuodingomis cheminėmis medžiagomis. Siūloma plauti grindis į vandenį įlašinus keletą lašų eterinių aliejų, tokių kaip arbatmedžio, levandos, pušų.

Rinkitės natūralias valymo priemones

Jūs negalite pasigaminti skalbimo priemonių naudojamų skalbti automatinėmis skalbimo mašinomis, ar priemonių indaplovėms, bet namų valymui galite naudoti natūralias valymo priemones ir jūsų namai blizgės bei kvėpės. Naudojant maistinę ar skalbiamą sodą, šviežias citrinos sultis, gryno muilo drožles, baltąjį actą, muilo riešutus galite pasigaminti įvairių valymo priemonių.

➤ Geriausia valymo priemonė yra vanduo. Dauguma bakterijų žūsta naudojant karštą, muiluotą vandenį. Mirkymas yra vienas iš būdų pašalinti nešvarumus. Jei vanduo kietas, jį suminkštins saujelė sodos.

Maistinė soda (baking soda), žinoma kaip natrio hidrokarbonatas, yra viena iš geriausių ir nekenksmingiausių valymo priemonių. Ji reaguoja su riebalinėmis rūgštimis, todėl tinka riebaluotiems indams ir paviršiams valyti. Soda minkština vandenį, šalina

dėmes, pasižymi balinančiu poveikiu, pravartu skalbiant rūbus ar naudojant indaplovę. Gerai nušveičia įvairius paviršius nepalikdama nubraižymų.

Šviežios citrinų sultys savo sudėtyje turi citrininės rūgšties, kuri gailina orą, šalina dėmes, balina skalbinius, valo stiklo dirbinius, stabdo pelėsių atsiradimą, dezinfekuoja tualetus. Gerai valo dušą, plyteles ir tarpus tarp jų.

Gryni muilai (pure soaps) yra pagaminti iš 100 proc. daržovių aliejaus, sumaišyto su filtruotu vandeniu. Tai yra natūrali ir biologiška skalbimo priemonė. Sumaišę šį muilą su karštu vandeniu ir trupučiu skalbiamos sodos – gausime gerą valymo priemonę.

Druska yra dezinfekuojanti ir šveičiamoji priemonė. Tinka valyti virtuviniams indams, sumaišyta su soda puikiai valo riebaluotus ir prisvilusius puodus bei keptuves.

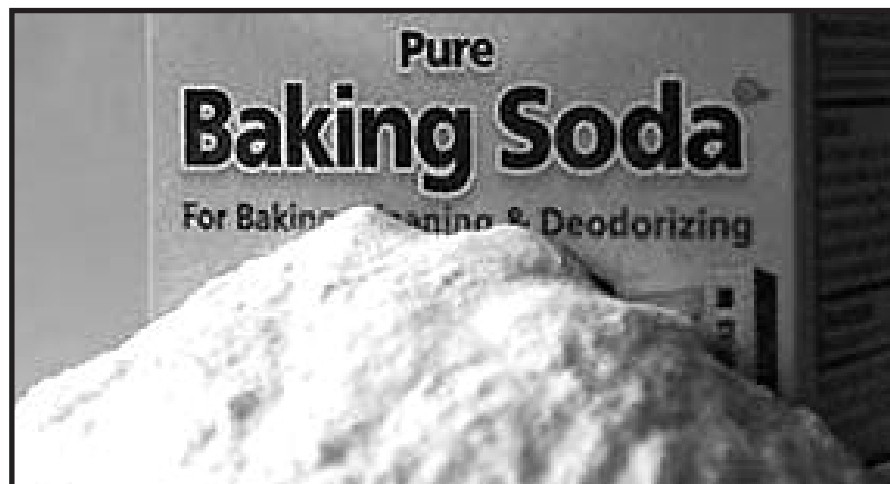
Skalbiamoji soda (washing soda), arba natrio karbonatas yra viena iš seniausių valymo priemonių. Ji veikia stipriau nei maistinė soda. Naudojama valyti garažų grindis, gerai šalina tepalų, benzino dėmes. Skalbiama soda galima valyti dažytas sienas, medines grindis bei virtuvės baldus. Ši soda gerai išvalo dėmes iš audinių.

Baltasis actas yra universalus valiklis. Jis turi savo sudėtyje acetinę rūgštį, kuri ištirpina kalcio nuosėdas indaplovėse, arbatinukuose, kriauklėse. Actas gerai valo langus, galima naudoti vonių bei tualetų valymui bei dezinfekcijai. Sumaišę actą su alyvuogių aliejumi galime išvalyti dėmes nuo medinių baldų. Actas sumaišytas su druska ar maistine soda gerai blizgina žalvarį ir varį. Sumaišę actą su druska ir vandeniu, turėsite gerą valiklį.

Muilas ir plovikliai yra naudojami skalbimui ir valymui, kadangi vien tik vanduo negali pašalinti riebalines dėmes. Plovikliai yra paviršutinio aktyvumo medžiagos. Pagrindinė sudedamoji jų dalis yra riebaliniai alkoholiai, pagaminti iš naftos, bet gali būti pagaminti iš augalinių aliejų bei gyvulinių riebalų. Į daugumą ploviklių yra pridėta dėmes šalinančių fermentų, balinimo priemonių, vandens ir audinių minkštintojų, sintetinių kvapų. Visos šios medžiagos yra pagamintos iš naftos, jos yra kenksmingos organizmui ir jų reikėtų vengti, o, be to, jos nėra būtinos skalbiant. Tačiau šiuo metu iš buitinių chemijos gamintojų nėra reikalaujama išvardinti gaminamų priemonių sudėtį, ir vartotojams sunku suprasti, kokios priemonės yra sveikesnės naudoti. Patariama ieškoti skalbimo priemonių, kurios turi atžymą „biodegradable“, „no solvents, no phosphates, ecologically friendly, no petroleum based“. Vengti valiklių su užrašu „Danger“, „Poison“, „Corrosive“, „May cause burns“. Vandeniui minkštinti skalbiant automatinėmis mašinomis naudokite actą ar druską.

Saugokite savo ir vaikų sveikatą. Gyvenkite sveikesnį gyvenimą be nuodingų cheminių medžiagų.

Paruošta remiantis: <http://theorganicsinstitute.com>, www.organicconsumer.com, www.sekundė.lt/sveikata, <http://grynas.delfi.lt>, www.ekodiena.lt



PO DIEVO SPARNU

Šv. Juozapas – šv. Šeimos ir Bažnyčios globėjas

RENATA ŽIŪKAITĖ

Kovo 19 d. Bažnyčia mini šv. Juozapą – šv. Šeimos globėją ir sargą. Šv. Juozapo figūra yra šventumo pavyzdys šeimų tėvams ir sutuoktiniams. Nors Šv. Rašte apie Jį pasakyta labai mažai, mes tapome šv. Juozapo portretą skaitydami tarp eilučių, remdamiesi žydiškąja tradicija.

Dievas norėjo, kad Jėzus augtų pilnoje šeimoje, todėl būtent šv. Juozapas, teisus vyras, buvo išrinktas švč. Mergelės Marijos sužadėtiniu ir Jėzaus tėviu. Tradicija byloja, kad Juozapas buvo stalius, tačiau hebrajiškas žodis *charaš* reiškė žmogų, dirbantį su akmenimis ir mediena. Tad šv. Juozapas, nors gerokai vyresnis už švč. Mergelę, nebuvo labai senas, kitaip tokie darbai jam būtų per sunkūs. Tradicija teigia, kad Marija susižadėjo su šv. Juozapu būdama 14–15 metų, taip buvo įprasta to meto kultūroje. Galime spėti, kad Juozapas buvo 20–25 metais vyresnis.

Šv. Raštas pateikia keletą epizodų, kur atsiskleidžia šv. Juozapo kilnumas, gailestingumas, pasiaukojimas. Sužadėtuvės to meto žydų kultūroje prilygo vestuvėms, tad Juozapą prisilgė žinia apie jo sužieduotinės netikėtą neštumą. Jis sumanė tylomis ją atleisti, nes to meto visuomenėje tokios padėties moteriai grėsė mirties bausmė užmušant akmenimis. Juozapas labai rūpinosi Marija ir norėjo apsaugoti ją nuo tokios nešlovės. Žinoma, kaip vyras jis išgyveno baisias nerimo ir abejonių naktis, tačiau Mergelė Marija kentėjo šį laikiną pažeminimą tylomis. Ji nesiteisino, nes suprato, kad neturi kištis į Dievo ir Juozapo santykį. Ir Dievas netrukus davė Juozapui sapne atsakymą: *Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš šv. Dvasios. Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių.* (Mt 1, 20-21).

Juozapas kilniai sutiko būti Jėzaus tėviu, rūpintis juo kaip savo sūnumi. Jis atsidavė slėpingam Dievo planui. Vėliau Juozapui teko pakelti daug vargų ieškant Jėzaus gimimo vietos Betliejuje, bėgant į Egiptą, kai Erodas ketino nužudyti kūdikėlį Jėzų. Ir vėl Dievas per savo angelą kalba Juozapui sapne: *Kelkis, imk kūdikį su motina ir keliauk į Izraelio kraštą, nes jau mirė tie, kurie tykojo kūdikio gyvybės.* (Mt 2, 20) Juozapo gyvenimas nebuvo lengvas, jis privalėjo pilnai atsiduoti Dievo planui, nors jo iki galo ir nesuprato.

Mes tikime, kad Mergelė Marija visada išliko skaisti, kad Juozapas gerbė jos visišką pasišventimą Dievui. Mūsų seksualumu persunktoje visuomenėje tai atrodo neįmanoma. Ta-

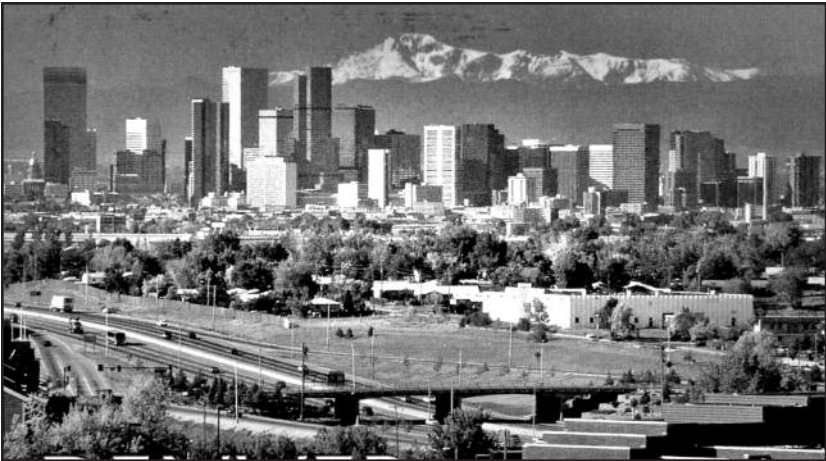
čiau juk meilė visų pirma yra dvasinė ir atsiduoti vienas kitam, tai nebūtinai reiškia turėti kūniškų santykių. Atsiduoti galima daugybe būdų, ir Juozapas suprato, kad Mergelė Marija pilnai pasišventusi Dievui ir jį mylės pačia giliausia meile.

Joanitų ordino ikūrėjas T. Marie-Dominique Philippe taip rašo apie Juozapo ir švč. Mergelės Marijos meilę: *Marijos ir Juozapo meilė yra nepaprastai jautri, skaidri, tyra, o kartu ir labai stipri. Juozapas mylėjo Mariją anaip tol ne idiliškai. Jis mylėjo visu savo jutimiškumu, visa esybe, bet gerbė Dievo veikimą joje ir dėl to mylėjo ją dar labiau. Tai ir yra Juozapo didybė. Jis turėjo tobulą skonį ir tinkamai pasirinko. Iš visų kitų vyras išsirinko būtent Mariją, suprasdamas, kad Marijos meilė Dievui, kurią jis numanė joje esant, niekaip netrukdo jai tapti tikra jo žmona. Juozapas visai nesupriešino moters meilės Dievui ir moters meilės vyrui. Priešingai, jis suprato, kad kuo labiau moteris atsidavusi Dievui, tuo ji labiau geba atsiduoti savo sutuoktiniui. Ir ši sutuoktinės meilė Juozapui taps motiniška meile tam, kuris jai gims iš Šventosios Dvasios, šitaip apsaugodama jos mergystę ir visiškai neprieštaraudama jos meilei Juozapui. Mariją ir Juozapą siejo pati didžiausia, kokia tik įmanoma, draugystė, pati didžiausia draugystės meilė. Šia prasme Mariją ir Juozapą, nors jie ir neturėjo lytinių santykių, siejo daug stipresnis ryšys negu tas, kuris sieja geriausius vyrus ir geriausius žmonas, kai jie vienas kitą renkasi labai stipriai mylėdami. Beje, šventasis Tomas Akvinietis patikslina, kad Marijos ir Juozapo santuoka buvo tikra santuoka.*

Juozapo kultas paplitęs visame pasaulyje. Nuo 1624 m. jis yra Kanados globėjas; Montrealyje stovi didelė jo šventovė. Beveik ant visų jos altorių užrašyta: *Ite ad Joseph, „Eikite pas Juozapą“*. Biblijoje tai Jokūbo žodžiai apie savo sūnų Juozapą, kuris buvo parduotas į Egiptą ir vėliau išgelbėjo ir šią šalį, ir savo šeimą, bet jie tinka ir dabar, nes norima pasakyti, kad tas, kuris kreipiasi į Juozapą, nelieta nuviltas. Nuo 1956 m. Juozapas minimas dar ir gegužės 1 d. kaip amatininkas: per šią darbo žmonių šventę krikščionys darbininkai šlovina jį kaip pavyzdį ir globėją, nes jis savo triūsų padėdavo Marijai su Jėzumi ir Dievo Sūnų išmokė žmogiškų darbų.

Ikonografijoje Juozapas yra vaizduojamas su lelija ar savo darbo įrankiais rankose, labai dažnai jis laiko kūdikėlį Jėzų, retkarčiais jo rankose yra vaizduojami du balandžiai kaip atnaša per Jėzaus paaukojimą šventykloje.

Denveryje, Colorado valstijoje, bus teikiamos konsulinės paslaugos



2015 m. balandžio 25–26 dienomis Lietuvos Respublikos generalinis konsulatats Čikagoje, bendradarbiaudamas su Colorado Lietuvių Bendruomenės valdyba, rengia konsulinių pareigūnų išvykstamąją misiją į Denverį, CO.

Konsulinės paslaugos bus teikiamos balandžio 25 d., šeštadienį, nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. ir balandžio 26 d., sekmadienį, nuo 9 val. r. iki 2 val. p. p. adresu 4189 W 97th Ct., Westminster, CO 80031.

Konsulinės misijos metu bus priimami prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (vaikų gimimo, santuokos, ištuokos) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, Lietuvos Respublikos pilietybės, konsulinės registracijos. Taip pat Lietuvos Respublikos piliečiams bus atliekami notariniai veiksmai.

Užsiregistruoti konsulinių paslaugų gavimui ir dėl išsamesnės informacijos prašome rašyti į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą Čikagoje el. paštu kons.cikaga@urm.lt arba skambinti tel. 312-397-0382. Išankstinė registracija būtina.

Detalią informaciją apie konsulines paslaugas, dokumentų sąrašus ir išsamią informaciją, kurią būtina žinoti kreipiantis dėl konsulinių paslaugų, rasite Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje internetinėje svetainėje <http://urm.lt/cikaga>

LR gen. konsulato Čikagoje info

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDymo SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SIŪLO DARBĄ

Ieškome lietuvių auklės 4 ir 1,5 m. vaikams. Darbas Washington, DC gyvenant kartu su šeima. Atlyginimas „konkurencingas“.
Tel. 310-962-4760, Agnė

Dennis Trimakas, gyvenantis **Westlake, OH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Henrikas Laucius, gyvenantis **Union Pier, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Kovo 22 d., sekmadienį, po 10 val. r. šv.** Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) bus Gavėnios sriubos pietūs. Kun. Gediminas Keršys žada mums išvirti visą puodą savo mėgstamos sriubos. Atvykite. Taip pat primename, kad Gavėnios laikotarpiu kiekvieną penktadienį, 3 val. p. p. einame Kryžiaus keliu su apmąstymais.

■ **Kovo 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Ateitininkų namuose Lemonte vyks popietė, skirta prisiminti ir susipažinti su a. a. kun. dr. Kęstučiu Trimako kūryba. Ruošia Čikagos Sendraugiai Ateitininkai, Ateitininkų namai ir Ateitininkų šalpos fondas. Dalyvaus Šv. An-

tano parapijos (Cicero) choras, vadovaujamas Vilmos Meilutytės, kuris atliks giesmę kun. Trimako žodžiais. Bus proga tą giesmę išmokyti ir mums. Visi yra maloniai kviečiami dalyvauti ir prisiminti šį nuostabų kunigą, dailininką bei rašytoją.

■ **Gegužės 3 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** PLC didžiojoje salėje Korp. Giedra rengia humoro popietę „Juoktis sveika!“. Maloniai kviečiame atvykti ir atsigauti po žiemos rūpesčių. Renginio režisierė – Giedrė Griškėnaitė-Gillespie. Bus puiki proga susipažinti su Aloyzo Barono, Mariaus Katiliškio, Vytautės Žilinskaitės ir kitų humoristų kūryba.

Balandžio 5 d., sekmadienį, 9 val. r. Prisikėlimo šv. Mišias Šv. Antano bažnyčioje, Cicero (50 Ave. ir 15 St.) atnašaus kun. Antanas Gražulis, SJ, giedos parapijos choras.

Balandžio 12 d., sekmadienį, 9 val. r. Šv. Antano bažnyčioje Cicero šv. Mišias atnašaus kun. Antanas Gražulis, SJ. Po šv. Mišių – Atvelykio pusryčiai. Visi kviečiami ir laukiami.



Kovo 14 d. įvyko buvusių ir būsimų jaunų savanorių susitikimas. Šiais metais savanoriauti Lietuvoje ketina net 15 jaunų JAV lietuvių.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Kovo 29 d., sekmadienį, org. „Vaiko vartai į mokslą“ kviečia lietuvių visuomenę į susirinkimą, kuriame bus perskaitytas metinis veiklos pranešimas, pasidalinta žiniomis apie praėjusių metų veiklą, apie ateities planus bei paramą vienuolikai dienos centrų Lietuvoje, kuriuos lanko daugiau nei 300 rizikos grupės šeimų vaikai. Susirinkimas vyks Pasaulio lietuvių centre Le-monte, pradžia 12:30 val. p. p. Informacija vvm@childgate.org

Filmas apie Arvydą Sabonį

„Arvydas Sabonis.11“ – įspūdingas pasakojimas apie Lietuvos krepšinio legendą, kurio vardas skambėjo ir tebeskamba visame pasaulyje. Režisierius – Rimvydas Čekavičius. Filmas bus rodomas kovo 29 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. AMC Loews Brick Plaza 10 kino teatre, adresu: 3 Brick plz., Brick NJ 08723. Bilietus galite užsisakyti tel. 848-992- 4222 arba el. paštu lietuviskabendrija@yahoo.com

Kviečia JAV LB ir Centrinė NJ

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100



ES filmų festivalyje Čikagoje – „Kaip mes žaidėme revoliuciją“

LR generalinis konsulas Čikagoje ir Gene Siskel kino centras šiemetiniame Europos Sąjungos šalių kino festivalyje pristato rež. Giedrės Žickytės filmą „Kaip mes žaidėme revoliuciją“. Minint atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės 25-metį, pasirinktas filmas, pasakojantis apie ano meto įvykius iš kiek kitos perspektyvos – žaismingai atspindint jaunimo pasipriešinimą per roko kultūrą, vėliau išaugusią į Dainuojančią revoliuciją.

Francois Rabelais laikais žmonės žinojo, kad karnavalai griauja įprastą tvarką. Michailo Gorbačiovo laikais jiems tapo aišku, kad karnavalai sugriauja imperijas.

Filmas pasakoja istoriją apie pokštą, įvykusį 9-ojo dešimtmečio viduryje, kai Lietuvoje dar nebuvo jokių atgimimo ženklų, o per naujametį Kauno jaunųjų architektų karnavalą juokais atsirado roko grupė „Antis“. Cirko dvasiai artimas įspūdingas grimas ir rekvizitai, stilizuoti pasirodymai, kandūs ir aštrūs tekstai kūrė agresyvią sovietinio gyvenimo karikatūrą. Greitai ir net patiems grupės nariams netikėtai jie tapo ryškiausiais Dainuojančios revoliucijos vėliavnešiais ir masiniu reiškiniu, įtraukusiu tūkstančius sekėjų.

Tai istorija apie mažą šalį, ypatingą jos laikotarpį ir žmones, kurie, nepaisydami situacijos pavojingumo, iškovojo nepriklausomybę su šypsena veide ir daina lūpose.

Žiūrint šį filmą po kūną bėgioja šiurpuliukai, daugelis jo kadru jaudina iki ašarų arba priverčia nuoširdžiai pasijuokti. Juk pasakojant apie „Antį“ ir A. Kaušpėdą be kandžios ironijos neapseisi. Filmas pasirodė pačiu laiku – dabar, kuomet mūsų tautai kaip niekad reikia moralinės atspirties, įkvėpimo šaltinio, kuomet reikia priminti, kad visuomet sunkumų akivaizdoje buvome tvirti ir susitelkę, o mūsų kūrybingumas padėdavo įveikti, rodos, neįveikiamus dalykus.

Filmas sukurtas bendradarbiaujant studijoms „Just a moment“ (Lietuva) ir „13 Productions“ (Prancūzija).

Filmo „Kaip mes žaidėme revoliuciją“ peržiūros Čikagoje – kovo 21 d., šeštadienį, 7 val. v. bei kovo 25 d., trečiadienį, 8 val. v. Gene Siskel kino centro adresas – 164 North State Street.

Aštuonioliktasis kasmetinis Europos Sąjungos filmų festivalis Čikagoje, kurį rengia Gene Siskel kino centras kartu su ES šalių konsulatais ir kitomis institucijomis, vyksta kovo 6 d. – balandžio 2 dienomis. Šių metų festivalio programoje net 61 filmas iš 27 ES valstybių, tarp jų ir filmai iš Latvijos bei Estijos. Estiškas filmas „Risttuules“ (angliškai pavadintas „In the Crosswind“, rež. Martti Helde, 2014 m., 87 min.) bus rodomas kovo 29 d., sekmadienį, 5:30 val. p. p. ir kovo 30 d., pirmadienį, 8 val. v. Filmas liečia Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupacijas ir pasakoja, kaip Stalino kariuomenės veiksmai suardė vieną šeimą. Įgarsintas estų kalba su angliškais subtitrais. Latviškas filmas „Segvards Vientulis“ (angliškai „Alias Loner“, rež. Normunds Pucis, 2014 m., 90 min.) bus rodomas kovo 29 d., sekmadienį, 7:15 val. v. Filmo veiksmas vyksta 1945 m., jame pasakojama katalikų kunigo, slėpusio jaunuolius nuo sovietinės kariuomenės prievolės, istorija. Šis filmas, įgarsintas latviškai, taip pat yra su angliškais subtitrais.

Daugiau informacijos apie festivalį – <http://www.siskelfilmcenter.org/eufilmfest2015>. Bilietus galima įsigyti internetu <http://www.siskelfilmcenter.org/content/tickets> bei Gene Siskel kino centro bilietų kasoje.

LR generalinio konsulato Čikagoje ir „Draugo“ informacija